

ΤΕΧΝΟΛΟΓΙΚΟ ΕΚΠΑΙΔΕΥΤΙΚΟ ΙΔΡΥΜΑ ΚΡΗΤΗΣ

ΣΧΟΛΗ :ΔΙΟΙΚΗΣΗ ΚΑΙ ΟΙΚΟΝΟΜΙΑΣ

ΤΜΗΜΑ :ΛΟΓΙΣΤΙΚΗΣ

ΠΤΥΧΙΑΚΗ ΕΡΓΑΣΙΑ

ΘΕΜΑ: ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

ΣΠΟΥΔΑΣΤΡΙΑ : ΚΟΥΝΕΝΑΚΗ ΑΔΑΜΑΝΤΙΑ

A. M.: 8053

ΕΠΙΒΛΕΠΟΥΣΑ ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ : ΜΠΙΜΠΑ ΕΜΜΑΝΟΥΕΛΑ

ΗΡΑΚΛΕΙΟ 05/9/2013

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ.4
----------------	-------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ-ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΡΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΣΕΛ.5
---	-------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ- ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥΝ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

2.1. ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ	ΣΕΛ.6
2.2. Ο ΝΟΜΟΣ 2472/1997 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	ΣΕΛ.9

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ-ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2472/1997

3.1. ΑΠΛΑ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΣΕΛ.11
3.2. ΤΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ	ΣΕΛ.13
3.2.1. ΦΥΛΕΤΙΚΗ Ή ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ.....	ΣΕΛ.15
3.2.2. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ	ΣΕΛ.15
3.2.3. ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ	ΣΕΛ.16
3.2.4. ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ	ΣΕΛ.16
3.2.5. ΥΓΕΙΑ	ΣΕΛ.17
3.2.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ	ΣΕΛ.17
3.2.7. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ	ΣΕΛ.17
3.2.8. ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΩΞΕΙΣ Ή ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ	ΣΕΛ.18
3.3. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΣΕΛ.18
3.4. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΣΕΛ.20
3.5. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΕΛ.21
3.6. ΑΡΧΕΙΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	ΣΕΛ.22
3.7. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΕΛ.23
3.8. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΣΕΛ.24

3.9. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΣΕΛ.24
3.10. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΣΕΛ.27
3.10.1. ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ-ΚΑΝΟΝΕΣ-ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ	ΣΕΛ.28
3.10.2. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ- ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ	ΣΕΛ.29

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ- ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

4.1. Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ	ΣΕΛ.31
4.1.1. Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ	ΣΕΛ.32
4.2. ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ	ΣΕΛ.33
4.3. ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ	ΣΕΛ.34
4.3.1. ΑΠΟΦΑΣΗ ΑΡΧΗΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜΟΝ 35/2001	ΣΕΛ.34
4.3.2. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜΟΝ 16/2003.....	ΣΕΛ.35

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ – ΛΟΙΠΕΣ ΔΙΑΤΑΞΕΙΣ

5.1. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ	ΣΕΛ.35
-------------------------------------	--------

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ- ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ	ΣΕΛ.36
6.2. ΟΔΗΓΙΑ 95/46/ΕΚ	ΣΕΛ.37
6.2.1. ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΕΛ.39
6.2.2. ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ	ΣΕΛ.39
6.2.3. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ(ΑΡΘΡΟ 25 ΚΑΙ 26 ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ).....	ΣΕΛ.40
6.3. ΟΔΗΓΙΑ 2002/915/ΕΚ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ»	ΣΕΛ.44
6.4. ΑΠΟΦΑΣΗ 2004/1915/ΕΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ	ΣΕΛ.44

6.5. ΧΑΡΤΗΣ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ.....	ΣΕΛ.44
6.6. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΕ ΣΧΕΣΗ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ.....	ΣΕΛ.45
6.6.1. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2011/61/ΕΕ.....	ΣΕΛ.45
6.6.2. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2008/49/ΕΚ.....	ΣΕΛ.46
6.6.3. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2001/497/ΕΚ.....	ΣΕΛ.47
6.6.4. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΟΥ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 1247/2002/ΕΚ.....	ΣΕΛ.48
6.7. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ.....	ΣΕΛ.48
6.8. Η ΟΔΗΓΙΑ 115/2001 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ.....	ΣΕΛ.49
7.1. ΠΟΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ	ΣΕΛ.50
<u>ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ</u>	
8.1. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ	ΣΕΛ.51
ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ	ΣΕΛ.53
ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ	ΣΕΛ.55

ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Ένα από τα βασικότερα και αναπαλλοτρίωτα ανθρώπινα δικαιώματα αποτελεί το δικαίωμα της προσωπικότητας. Ο κάθε άνθρωπος έχει δικαίωμα να δρα ελεύθερα κατά δική του βούληση και επίσης να προστατεύεται από του κινδύνους που απειλούν την υπόσταση και αξιοπρέπεια του και έτσι το δικαίωμα της προσωπικότητας παίρνει διάφορες εκφάνσεις. Στην ελληνική νομοθεσία ο νόμος 2472/1997 θέσπισε μια σειρά από μέτρα τα οποία προστατεύουν τα δικαιώματα, τις ελευθερίες και δη την ιδιωτική ζωή του ανθρώπου. Αυτή είναι η ονομαζόμενη **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)**. Ειδικά στη σημερινή εποχή, που η ραγδαία εξέλιξη της πληροφορικής και οι αυξημένες δυνατότητες συλλογής και επεξεργασίας των προσωπικών δεδομένων θίγουν τη προσωπικότητα και προσβάλλουν τις συνταγματικές ελευθερίες του ατόμου, καθίσταται μεγαλύτερη ανάγκη για τη προστασία αυτών των δεδομένων.

Η 28^η Ιανουαρίου έχει θεσπιστεί και καθιερωθεί από το Συμβούλιο της Ευρώπης και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή ως 'Ημέρα προστασίας προσωπικών δεδομένων'. Επελέγη η συγκεκριμένη ημέρα, καθώς στις 28/1/1981 θεσπίστηκε η Ευρωπαϊκή Σύμβαση για προστασία από την αυτοματοποιημένη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, η περίφημη σύμβαση 108, στους κόλπους του Συμβουλίου της Ευρώπης. Το κείμενο αυτό, αποτελεί το πρώτο νομικά δεσμευτικό διεθνές κείμενο Ευρωπαϊκού χώρου με σκοπό τη προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η Ελλάδα επικύρωσε τη Σύμβαση αυτή 12 χρόνια αργότερα, με τη ψήφιση του νόμου 2068/1992.

Η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, απολαμβάνει πλέον και Συνταγματική κατοχύρωση. Η σημασία της διαφύλαξης των προσωπικών δεδομένων καθιστά σοβαρό θέμα στην Ελλάδα του σήμερα, που τα πάντα πλέον κινδυνεύουν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΡΩΤΟ – ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

1.1. ΕΙΣΑΓΩΓΗ ΣΤΟΝ ΟΡΟ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Με τον όρο προσωπικά δεδομένα που έχει επικρατήσει διεθνώς, νοείται η προστασία της ιδιωτικής ζωής των προσώπων, στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα που υπόκεινται σε επεξεργασία με ηλεκτρονικά ή συμβατικά μέσα. Ως δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα μπορούμε να ορίσουμε κάθε πληροφορία που μας χαρακτηρίζει και μας αντιπροσωπεύει. Τέτοιες πληροφορίες είναι το ονοματεπώνυμό μας, η ακριβής διεύθυνσή μας, ο αριθμός τηλεφώνου μας, το γένος, η ημερομηνία γέννησης μας, τα ενδιαφέροντά μας, το μορφωτικό μας επίπεδο, οι φωτογραφίες μας, οι απόψεις μας, κ.α.

Κάθε πολίτης έχει δικαίωμα να επιτρέψει ή να απαγορεύει τη χρήση των δεδομένων που τον αφορούν. Επίσης καθένας έχει δικαίωμα να ζητήσει πρόσβαση στις πληροφορίες που τηρεί άλλος γι' αυτόν καθώς και να ζητήσει τη διόρθωση τους εφόσον δεν είναι ακριβείς.

Μερικές φορές τα προσωπικά δεδομένα αφορούν ιδιαίτερα ευαίσθητα στοιχεία της ιδιωτικής μας ζωής, όπως στο θρήσκευμά, στις πολιτικές πεποιθήσεις, στην κατάσταση της υγείας ή ακόμη και στη σεξουαλική μας ζωή.

Στη καθημερινή μας ζωή, χρησιμοποιούμε και αναφερόμαστε συχνά στα προσωπικά μας δεδομένα:

Για παράδειγμα,

- Η φόρμα που συμπληρώνουμε για συμμετοχή σε διαγωνισμό εταιρείας ηλεκτρονικών παιχνιδιών περιέχει προσωπικά στοιχεία, όπως όνομα, τηλέφωνο, διεύθυνση και ηλικία.
- Στη σχολική και ακαδημαϊκή μας ζωή φυλάσσονται από τους εκπαιδευτικούς φορείς δεδομένα για πάσης φύσεως ενέργειες και επιδόσεις των μαθητών ή σπουδαστών.

- Στη περίπτωση ιατρικών επισκέψεων και εξετάσεων τηρείται το ιατρικό απόρρητο για την απαγόρευση γνωστοποίησης των προσωπικών μας ιατρικών στοιχείων.

Το δικαίωμα της προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατοχυρώνεται συνταγματικά στο άρθρο 9 Α του Ελληνικού Συντάγματος το οποίο ορίζει πως κάθε φυσικό πρόσωπο δικαιούται προστασίας από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση των προσωπικών του δεδομένων. Ακόμη η Ελληνική νομοθεσία ασχολήθηκε εκτενώς στη προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα με τη θέσπιση του νόμου 2472/1997.

Ο νόμος αυτός απηχεί τη κοινοτική οδηγία 95/46/ΕΚ της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995, για την προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Είναι βέβαια φυσικό, η εκτενής σημασία που δίνεται από τους κρατικούς και διεθνείς φορείς στην επεξεργασία και χρήση των προσωπικών μας δεδομένων να οφείλεται στο γεγονός πως αυτά επηρεάζουν κάθε πτυχή της ζωής μας. Αυτό είναι φανερό από την αναφορά στην προστασία αυτών σε κάθε κλάδο της ζωής μας.

Τα προσωπικά δεδομένα προστατεύονται και από τον ποινικό κώδικα αλλά και από την εργατική νομοθεσία αφού συνιστούν σπουδαίο ρόλο τόσο στην κοινωνική μας ζωή όσο και στην εργασία μας.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΔΕΥΤΕΡΟ – ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

2.1 ΤΟ ΣΥΝΤΑΓΜΑ

Στην Ελλάδα η προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, απολαμβάνει πλέον και συνταγματική προστασία και συγκεκριμένα βρίσκει κατοχύρωση στο άρθρο 9 Α του Συντάγματος. Σύμφωνα με το Σύνταγμα φορείς του δικαιώματος είναι όχι μόνο οι Έλληνες πολίτες, αλλά κάθε φυσικό πρόσωπο έχει δικαίωμα προστασίας που αναγνωρίζεται ως αμυντικό δικαίωμα έναντι προσβολών οποιωνδήποτε τρίτων .

Η χρήση της τεχνολογικής εξέλιξης, με τις δυνατότητες που παρέχει σήμερα δε θα μπορούσε να αποτελέσει εξαίρεση από τη κακοπροαίρετη ανθρώπινη δημιουργικότητα. Η κακή χρήση της τεχνολογίας έχει αναδειχθεί σε μήτρα νέων κινδύνων για τα θεμελιώδη συνταγματικά δικαιώματα και κινητοποίησε το νομοθέτη διεθνώς να αυξήσει τη προστασία των φορέων τους με ποικιλία διατάξεων, οι οποίες εισήγαγαν μια καινούργια γενιά συνταγματικών δικαιωμάτων τα αποκαλούμενα «Ηλεκτρονικά συνταγματικά δικαιώματα».

Με την Συνταγματική αναθεώρηση του 2001, προστέθηκε στο Σύνταγμα το άρθρο 9 Α, σύμφωνα με το οποίο κατοχυρώνεται πλέον ρητά το δικαίωμα προστασίας του πολίτη από τη συλλογή, επεξεργασία και χρήση ιδίως με ηλεκτρονικά μέσα, των προσωπικών δεδομένων που τον αφορούν. Πρόκειται για το δικαίωμα της πληροφορικής αυτοδιάθεσης ή όπως αλλιώς έχει διατυπωθεί του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού ή αυτοπροσδιορισμού του ατόμου. Το παρόν άρθρο, χρησιμοποιεί την έννοια προσωπικών δεδομένων με τον ευρύτερο δυνατό τρόπο, εντάσσοντας στο πεδίο προστασίας κάθε ενέργεια συλλογής, επεξεργασίας και χρήσης, η οποία πραγματοποιείται είτε με ηλεκτρονικά είτε με συμβατικά μέσα.

Η εισαγωγή αυτού του άρθρου αυτού, τυποποίησε σε συνταγματικό πλέον επίπεδο τις προγενέστερες ρυθμίσεις διεθνών νομικών κειμένων για τη προστασία προσωπικών δεδομένων. Αυτό είχε σαν αποτέλεσμα η ελληνική έννομη τάξη να εξοπλιστεί με ένα μακροπρόθεσμο και προστατευτικό πλέγμα για τη προάσπιση του δικαιώματος του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού. Με τη Συνταγματική, λοιπόν, κατοχύρωση του δικαιώματος προστασίας των προσωπικών δεδομένων των υποκειμένων, εκδηλώνεται η προσαρμογή και η ανάγκη αντίδρασης της έννομης τάξης στις σύγχρονες τεχνολογικές εξελίξεις και καθίσταται πληρέστερη και αποτελεσματικότερη η προστασία των προσωπικών δεδομένων του ατόμου, από τη συλλογή και επεξεργασία τους.

Μετά την τελευταία αναθεώρηση του 2008 το Σύνταγμα στο άρθρο 5 Α, το οποίο καθιερώνει το ατομικό δικαίωμα στη ελεύθερη πληροφόρηση, με την ενεργητική και την παθητική της μορφή ορίζει ότι «καθένας έχει δικαίωμα συμμετοχής στην Κοινωνία της Πληροφορίας. Η διευκόλυνση της πρόσβασης στις πληροφορίες που διακινούνται ηλεκτρονικά καθώς και της παραγωγής, ανταλλαγής και διάδοσής τους αποτελεί υποχρέωση του Κράτους τηρούμενων πάντοτε των εγγυήσεων των άρθρων 9 Α

(προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα) και 19 (απόρρητο των επικοινωνιών)».

Οι δύο παραπάνω συνταγματικές διατάξεις αποδεικνύουν την πρόθεση του εθνικού νομοθέτη να εντάξει στο ανώτατο δυνατό επίπεδο προστασίας το νέο ψηφιακό περιβάλλον. Έχει επικριθεί ωστόσο, η αποτελεσματικότητα των παραπάνω διατάξεων, κατά μια άποψη, διότι το δίκαιο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μέσω των διατάξεων αυτών βρίσκει αναγνώριση μόνο ως δίκαιο προστασίας της ιδιωτικής ζωής – κάτι που ούτως ή άλλως δεν εξέλειπε από το Σύνταγμα.

Σωστότερη όμως εμφανίζεται η διαπίστωση ότι το δίκαιο προστασίας των προσωπικών δεδομένων δεν εξαντλείται στην προστασία του απαραβίαστου της ιδιωτικής σφαίρας στον τομέα της επεξεργασίας δεδομένων, αλλά αφορά και στο δικαίωμα ανάπτυξης της προσωπικότητας (άρθρο 5 Συντάγματος), εξειδίκευση του οποίου αποτελεί και το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού ή αλλιώς το δικαίωμα αυτοδιάθεσης των πληροφοριών. Το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού σημαίνει το δικαίωμα του πολίτη να αποφασίζει ποιες πληροφορίες που αφορούν το πρόσωπό του θα αποκαλύπτονται σε τρίτους. Το άρθρο 5 του Συντάγματος βασίζεται στη παραδοχή ότι τόσο το γενικό δικαίωμα της προσωπικότητας, όσο και το δικαίωμα της ανθρώπινης αξιοπρέπειας, εξασφαλίζουν στον καθένα μας τη δυνατότητα να αποφασίζει για την αποκάλυψη, διάθεση, επεξεργασία και χρήση των προσωπικών του πληροφοριών. Στο κάθε άτομο ανήκει δηλαδή, η εξουσία να αποφασίζει πότε και υπό ποιες προϋποθέσεις θα είναι επιτρεπτή η δημοσιοποίηση των προσωπικών του στοιχείων και σχέσεων. Ο βασικός σκοπός του, όπως χαρακτηριστικά αναφέρεται στο άρθρο, είναι να μπορεί ο καθένας μας να διαπιστώσει ποιος και για ποιο λόγο συλλέγει και επεξεργάζεται στοιχεία που τον αφορούν, αλλά κυρίως να υπολογίζει τις συνέπειες που έχουν τέτοιου είδους κινήσεις.

Ωστόσο το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού δε σημαίνει και την απόλυτη και απεριόριστη κυριαρχία του ατόμου στα προσωπικά του στοιχεία. Οι πληροφορίες ακόμη και όταν αναφέρονται σε ένα συγκεκριμένο πρόσωπο, απεικονίζουν την κοινωνική πραγματικότητα, η οποία δεν είναι δυνατόν να ενταχθεί αποκλειστικά και μόνο στο συγκεκριμένο άτομο, που αφορούν οι πληροφορίες. Το δικαίωμα αυτό διέπλασε πρώτα το γερμανικό ομοσπονδιακό συνταγματικό Δικαστήριο

με την απόφασή του της 15/12/1983, η οποία απεφάνθη για τη συνταγματικότητα του ομοσπονδιακού νόμου σχετικά με την απογραφή του πληθυσμού.

Η διάταξη του άρθρου 9Α του Συντάγματος ανυψώνει σε συνταγματικό δικαίωμα το αμυντικό δικαίωμα προστασίας του ατόμου απέναντι στη συλλογή, αποθήκευση και επεξεργασία - με τρόπο συμβατό ή ηλεκτρονικό – των προσωπικών δεδομένων και πληροφοριών. Το δικαίωμα αυτό διαφοροποιείται τόσο από το δικαίωμα του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού, που αποτελεί όπως είδαμε, εξειδίκευση του δικαιώματος της προσωπικότητας, αλλά όμως δεν ταυτίζεται ούτε με την προστασία του απορρήτου του ιδιωτικού βίου, καθώς δεν συνεπάγεται την απόλυτη απαγόρευση της συλλογής, επεξεργασίας και χρήσης αυτών, αλλά αντιθέτως καθιερώνει την υποχρέωση του νομοθέτη να διαμορφώσει ένα περιοριστικό θεσμικό πλαίσιο, μέσα στο οποίο καθίσταται θεμιτή η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων.

2.2. Ο ΝΟΜΟΣ 2472/1997 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΟΥ ΑΤΟΜΟΥ ΑΠΟ ΤΗΝ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Με το νόμο 2472/97 έγινε προσπάθεια ένταξης στην Ελληνική νομοθεσία της Οδηγίας 95/46/ΕΚ της 24^{ης} Οκτωβρίου του 1995 για τη προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Μάλιστα ο Έλληνας νομοθέτης εκμεταλλευόμενος τη διακριτική ευχέρεια που του παρείχε η Οδηγία, επεδίωξε να υιοθετήσει τις αρχές και τις προβλέψεις της με αρκετά αυστηρό τρόπο επιδιώκοντας ένα όσο το δυνατόν υψηλότερο επίπεδο προστασίας. Ωστόσο οι αποκλίσεις του από την αντίστοιχη κοινοτική Οδηγία είναι σε αρκετά σημεία ουσιώδεις. Οι ρυθμίσεις αναφέρονται τόσο στον ιδιωτικό όσο και στο δημόσιο τομέα και καταλαμβάνουν όλη τη διάρκεια του κύκλου ζωής μιας πληροφορίας προσωπικού χαρακτήρα. Το αντικείμενο του νόμου 2472/1997 του οποίου η λειτουργία ξεκίνησε στις 10 Νοεμβρίου 1997 είναι ο καθορισμός των προϋποθέσεων επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων με σκοπό τη προστασία των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών, και εν γένει της ιδιωτικής ζωής των φυσικών προσώπων.

Ουσιαστικά, αντικείμενο του νόμου, σύμφωνα με το άρθρο 1 αυτού, ορίζεται η θέσπιση των προϋποθέσεων για την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού

χαρακτήρα έτσι ώστε να διαφυλάσσονται τα δικαιώματα και οι θεμελιώδεις ελευθερίες των φυσικών προσώπων και ιδίως η προστασία της ιδιωτικής ζωής.

Ο παρόν νόμος εφαρμόζεται στη αυτοματοποιημένη και μη επεξεργασία προσωπικών δεδομένων τα οποία περιλαμβάνονται ή πρόκειται να περιληφθούν σε αρχείο. Δεν εφαρμόζονται όμως στην επεξεργασία δεδομένων η οποία πραγματοποιείται:

«α) από φυσικό πρόσωπο για την άσκηση δραστηριοτήτων αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών,

β) από τις δικαστικές – εισαγγελικές αρχές και τις υπηρεσίες που ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία τους στο πλαίσιο της απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους με σκοπό τη βεβαίωση εγκλημάτων, που τιμωρούνται ως κακουργήματα ή πλημμελήματα με δόλο και ιδίως εγκλημάτων κατά της ζωής, κατά της γενετήσιας ελευθερίας, της οικονομικής εκμετάλλευσης της γενετήσιας ζωής, κατά της προσωπικής ελευθερίας, κατά της ιδιοκτησίας, κατά των περιουσιακών δικαιωμάτων, παραβάσεων της νομοθεσίας περί ναρκωτικών, επιβουλής της δημόσιας τάξης, ως και τελουμένων σε βάρος ανηλίκων θυμάτων. Ως προς τα ανωτέρω εφαρμόζονται οι ισχύουσες ουσιαστικές και δικονομικές ποινικές διατάξεις. Στις περιπτώσεις άσκησης από τους πολίτες του δικαιώματος του συνέρχεσθαι κατά το άρθρο 11 του Συντάγματος επιτρέπεται η απλή λειτουργία συσκευών καταγραφής ήχου ή εικόνας ή άλλων ειδικών τεχνικών μέσων με σκοπό την καταγραφή εφόσον συντρέχουν οι προϋποθέσεις του επόμενου εδαφίου. Η καταγραφή ήχου ή εικόνας με οποιασδήποτε τεχνικής μορφής συσκευές με σκοπό τη βεβαίωση τέλεσης των παραπάνω εγκλημάτων γίνεται μόνον κατόπιν εντολής εκπροσώπου της εισαγγελικής αρχής και εφόσον επίκειται σοβαρός κίνδυνος για τη δημόσια τάξη και ασφάλεια. Σκοπός της καταγραφής αυτής είναι μόνον η χρησιμοποίηση του βεβαιούντος την τέλεση των εγκλημάτων υλικού ως αποδεικτικού στοιχείου ενώπιον οποιασδήποτε ανακριτικής, εισαγγελικής αρχής και δικαστηρίου. Η επεξεργασία κάθε άλλου υλικού που δεν είναι αναγκαίο προς εξυπηρέτηση του παραπάνω σκοπού για τη βεβαίωση των εγκλημάτων απαγορεύεται, το δε σχετικό υλικό καταστρέφεται με πράξη του αρμόδιου Εισαγγελέα.

γ) από δημόσια αρχή με τη λειτουργία ειδικών τεχνικών μέσων καταγραφής ήχου ή εικόνας σε δημόσιους χώρους για τη διαφύλαξη της ασφάλειας του κράτους, της

άμυνας, της δημόσιας ασφάλειας, για την οποία είναι αρμόδια, και ιδίως για την προστασία προσώπων και πραγμάτων, καθώς και για τη διαχείριση της κυκλοφορίας. Το υλικό που συλλέγεται από τα ανωτέρω μέσα, εφόσον δεν εμπίπτει στην περίπτωση β', τηρείται για χρονικό διάστημα επτά (7) ημερών, μετά το πέρας των οποίων καταστρέφεται με πράξη του αρμόδιου εισαγγελέα. Η παράβαση των διατάξεων του προηγούμενου εδαφίου τιμωρείται με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους, αν δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλη διάταξη.»

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΡΙΤΟ – ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΟ ΤΟΥ ΝΟΜΟΥ 2472/1997

3.1. ΑΠΛΑ ΚΑΙ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Από τα πρώτα νομοθετήματα, προστασίας προσωπικών δεδομένων, ήδη από τη δεκαετία του 1970, τέθηκε το ζήτημα της διάκρισης των προσωπικών δεδομένων ανάλογα με το βαθμό 'ευαισθησίας' τους. Ασχέτως της ορθότητας μιας τέτοιας διάκρισης, νομοθεσίες των Σκανδιναβικών χωρών αλλά και άλλων, όπως η Γαλλία, υιοθέτησαν τη διάκριση των προσωπικών δεδομένων σε 'απλά' και 'ευαίσθητα'.

Κάποια από τα προσωπικά δεδομένα παρουσιάζουν ιδιαίτερο βαθμό ευαισθησίας που τα διαφοροποιεί από τα κοινά / απλά δεδομένα γι' αυτό και χρήζουν ιδιαίτερης προστασίας. Ωστόσο είναι γεγονός ότι δεν υπάρχουν γενικώς παραδεδεδεγμένα κριτήρια κατατάξεως των προσωπικών δεδομένων σε ευαίσθητα και μη, ούτε και κάποια γενική αρχή βάσει της οποίας ένα δεδομένο αντιμετωπίζεται ως απλό ή ευαίσθητο. Η έλλειψη μάλιστα ομοιογένειας των κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων που περιλαμβάνει σε κάθε εθνική νομοθεσία τεκμηριώνει αυτό το γεγονός.

Η τακτική που ακολουθείται είναι συνήθως η απαρίθμηση ορισμένων κατηγοριών ευαίσθητων δεδομένων που εισάγει το δεσμευτικό διαχωρισμό των δεδομένων σε δυο ομάδες, τα απλά και τα σύνθετα. Ο εθνικός νομοθέτης κατά τη διαμόρφωση του νόμου 2472/1997 επικεντρώθηκε για την κατηγοριοποίηση των δεδομένων στις διατάξεις της οδηγίας 95/46/ΕΚ η οποία προβλέπει ότι κατ' αρχάς απαγορεύεται η επεξεργασία

ορισμένων κατηγοριών προσωπικών δεδομένων λόγω του ιδιαίτερου πληροφοριακού βάρους που αυτές φαίνεται να διαθέτουν. Στο άρθρο 8 της οδηγίας, ορίζεται ότι τέτοιου είδους δεδομένα αποτελούν η φυλετική ή εθνική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, οι θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις, η συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, η υγεία, και η σεξουαλική ζωή του ατόμου.

Ο έλληνας νομοθέτης παρ' ότι υιοθέτησε τη κοινοτική κατεύθυνση στις συγκεκριμένες κατηγορίες ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων, προσέθεσε και άλλες κατηγορίες όπως είναι η κοινωνική πρόνοια, η συμμετοχή σε ένωση και σωματείο, οι ποινικές διώξεις και καταδίκες.

Απαιτείται λοιπόν η κατά περίπτωση αξιολόγηση των ευαίσθητων πληροφοριών έτσι ώστε να τίθενται υπό την προστασία του νόμου. Το γεγονός ότι αυτό δικαιολογεί, για παράδειγμα, το χαρακτηρισμό ως «ευαίσθητου» στα δεδομένα του Εθνικού Μητρώου με τους λήπτες και τα αρχεία των δωρητών ανθρωπίνων ιστών και οργάνων, αλλά και των δηλώσεων όσων αιτούνται άσυλο όπως και των αιτήσεων αλλοδαπών.

Μερικά παραδείγματα απλών προσωπικών δεδομένων είναι τα εξής :

A) Αναγνωριστικά στοιχεία

Προσωπικά στοιχεία, επίσημα στοιχεία ληξιαρχείου, καταγωγή, στοιχεία ταυτότητας, (π.χ. υπηκοότητα), λοιπά στοιχεία αναγνώρισης.

B) Προσωπικά χαρακτηριστικά

Φυσικά χαρακτηριστικά, ενδιαφέροντα, συνήθειες, μετακινήσεις – ταξίδια, στοιχεία προσωπικότητας, λοιπά στοιχεία προσωπικών χαρακτηριστικών.

Γ) Οικογενειακή ζωή

Έγγαμος βίος, οικογενειακή κατάσταση, κοινωνικές επαφές, λοιπά στοιχεία οικογενειακών συνθηκών.

Δ) Εκπαίδευση

Δεδομένα ακαδημαϊκής δραστηριότητας, τομείς ειδίκευσης και πιστοποιητικά, Σπουδαστικό / Μαθητικό αρχείο, εγγραφή σε επιτροπές, επαγγελματική ειδίκευση.

Ε) Οικονομική κατάσταση

Έσοδα, περιουσιακά στοιχεία, επενδύσεις, απολογισμός εξόδων, δάνεια, υποθήκες, πιστώσεις, επιδόματα, εργασιακά προνόμια, επιχορηγήσεις, δεδομένα ασφάλισης, σύνταξη γήρατος, αγαθά και υπηρεσίες που προσφέρονται στο άτομο ή που προσφέρει το άτομο, τραπεζικοί λογαριασμοί, πιστωτικές κάρτες, κληρονομία, αποζημίωση.

ΣΤ) Εργασία

Δεδομένα πρόσληψης, δεδομένα λύσης εργασιακής σχέσης, ιστορικό εργασίας, εργασιακή συμπεριφορά, περιγραφή εργασίας, αξιολόγηση εργασίας, εκπαιδευτικό αρχείο, δεδομένα ασφάλειας, αμοιβές και κρατήσεις, εργασιακές παροχές.

3.2. ΤΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Σύμφωνα με το άρθρο 2 του νόμου 2471/1997 ως "Ευαίσθητα δεδομένα" ορίζονται τα δεδομένα που αφορούν στη φυλετική ή εθνική προέλευση, στα πολιτικά φρονήματα, στις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, στη συμμετοχή σε συνδικαλιστική οργάνωση, στην υγεία, στην κοινωνική πρόνοια και στην ερωτική ζωή, στα σχετικά με ποινικές διώξεις ή καταδίκες, καθώς και στη συμμετοχή σε συναφείς με τα ανωτέρω ενώσεις προσώπων. Όσον αφορά τα ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, απαγορεύεται η συλλογή και η επεξεργασία τους. Κατ' εξαίρεση όμως, επιτρέπεται η συλλογή και η επεξεργασία ευαίσθητων

δεδομένων, καθώς και η ίδρυση και λειτουργία σχετικού αρχείου, ύστερα από άδεια της Αρχής, όταν συντρέχουν μία ή περισσότερες από τις ακόλουθες προϋποθέσεις:

- α) Το υποκείμενο έδωσε τη γραπτή συγκατάθεσή του εκτός εάν η συγκατάθεση έχει αποσπασθεί με τρόπο που αντίκειται στο νόμο ή τα χρηστά ήθη ή νόμος ορίζει ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση.
- β) Η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου ή προβλεπόμενου από το νόμο συμφέροντος τρίτου, εάν το υποκείμενο τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του.

γ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα που δημοσιοποιεί το ίδιο το υποκείμενο ή είναι αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου.

δ) Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται κατ' επάγγελμα με την παροχή υπηρεσιών υγείας και υπόκειται σε καθήκον εχεμύθειας ή σε συναφείς κώδικες δεοντολογίας, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας.

ε) Η επεξεργασία εκτελείται από δημόσια Αρχή και είναι αναγκαία είτε αα) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε για την εξυπηρέτηση των αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας είτε για την άσκηση δημόσιου φορολογικού ελέγχου ή δημόσιου ελέγχου κοινωνικών παροχών.

στ) Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαραίτητα μέτρα για την προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

ζ) Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά συνδέονται με την άσκηση δημοσίου λειτουργήματος ή τη διαχείριση συμφερόντων τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την άσκηση του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου ενδιαφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δεν παραβιάζεται καθ' οιονδήποτε τρόπο το δικαίωμα προστασίας της ιδιωτικής και οικογενειακής ζωής.

3.2.1. ΦΥΛΕΤΙΚΗ Ή ΕΘΝΙΚΗ ΠΡΟΕΛΕΥΣΗ

Ιστορικά έχει αποδειχθεί ότι η φυλετική ή εθνική προέλευση αποτελεί κριτήριο καίριας σημασίας για πιθανές διακρίσεις τόσο υπέρ όσο και εις βάρος υποκειμένων. Το γεγονός αυτό καθιστά ευαίσθητα τα δεδομένα εθνικής ή φυλετικής προέλευσης ,

όπως και όλους τους χαρακτηρισμούς που παραπέμπουν στη διάκριση εθνικοτήτων. Ωστόσο προσωπικά δεδομένα που αποκαλύπτουν την ιθαγένεια / υπηκοότητα δεν εντάσσονται στα ευαίσθητα δεδομένα καθώς η ιθαγένεια αποτελεί νομικό δεσμό του προσώπου με ένα κράτος, σε αντίθεση με την εθνικότητα που αποτελεί πραγματικό δεσμό μεταξύ ενός φυσικού προσώπου και του έθνους προέλευσης του.

Οι φωτογραφίες προσώπων ως δηλωτικές εθνικής ή φυλετικής προέλευσης θεωρούνται ευαίσθητα δεδομένα ανάλογα με το σκοπό της επεξεργασίας τους, ενώ ο τόπος γέννησης ή κατοικίας δεν εντάσσονται σ' αυτήν την κατηγορία καθώς εκφράζουν μόνο πιθανότητα εθνικής ή φυλετικής προέλευσης γεγονός που δεν αρκεί για να τους προσδώσει το χαρακτήρα της ευαισθησίας.

Σε κάθε περίπτωση ,βέβαια, επεξεργασίας κοινών δεδομένων φυλετικής ή εθνικής προέλευσης απαιτείται ο έλεγχος του σκοπού της ώστε αν αυτή οδηγεί σε περαιτέρω διάκριση εθνικού ή φυλετικού κριτηρίου να παρέχεται επαυξημένη προστασία.

3.2.2. ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΠΕΠΟΙΘΗΣΕΙΣ

Στην κατηγορία των ευαίσθητων δεδομένων ανήκουν στοιχεία που αποκαλύπτουν άμεσα ή έμμεσα το πολιτικό φρόνημα, δηλαδή την πολιτική τοποθεσία ενός ατόμου, όπως αυτή μπορεί να εκφράζεται με την κομματική ένταξη, ή την επιλογή ψήφου στις πολιτικές εκλογές. Καταρχήν προστατευόμενα ως ευαίσθητα είναι εκείνα τα δεδομένα που αποκαλύπτουν με τρόπο αντικειμενικό και βέβαιο τις πολιτικές πεποιθήσεις. Ωστόσο επειδή τα πολιτικά φρονήματα όπως και οι θρησκευτικές και φιλοσοφικές πεποιθήσεις ανάγονται στην πνευματική σφαίρα της προσωπικότητας δεν είναι πάντοτε εύκολο να εξακριβωθεί με ασφάλεια η ταυτότητά τους, ή να συναχθούν από έμμεσες πληροφορίες.

Συχνά λοιπόν ένας υπεύθυνος επεξεργασίας επιδιώκει τη συλλογή στοιχείων με στόχο , αξιολογώντας τα και συσχετίζοντάς τα , να κρίνει ποιο είναι το πολιτικό φρόνημα του ατόμου .

3.2.3. ΘΡΗΣΚΕΥΜΑ

Οι θρησκευτικές πεποιθήσεις των προσώπων αποτελούν στοιχείο της προσωπικότητάς τους . Η επιλογή θρησκευτικής κατεύθυνσης και πίστης του ατόμου είναι καθαρά ευαίσθητο δεδομένο της ιδιωτικής του ζωής και χρήζει ιδιαίτερης προστασίας.

3.2.4. ΣΥΝΔΙΚΑΛΙΣΤΙΚΗ ΔΡΑΣΗ

Επαυξημένη προστασία σύμφωνα με το νόμο 2472/1997 χρήζουν τα δεδομένα συμμετοχής σε ένωση, σωματείο και συνδικαλιστική οργάνωση. Ως ένωση νοείται η ένωση προσώπων χωρίς νομική προσωπικότητα (άρθρο 107 ΑΚ, διατάξεις για αστική εταιρία) .Ως σωματείο νοείται η ένωση προσώπων που επιδιώκει σκοπό μη κερδοσκοπικό και έχει αποκτήσει νομική προσωπικότητα από και δια της εγγραφής της σε ειδικό δημόσιο βιβλίο που τηρείται στο Πρωτοδικείο της έδρας του. Ωστόσο , η δυνατότητα οποιουδήποτε να πληροφορηθεί τη σύνθεση του σωματείου με μια απλή αίτηση στο Πρωτοδικείο είναι ασύμβατη προς την αυξημένη προστασία του νόμου που θέλει τη συμμετοχή σε αυτό ευαίσθητο δεδομένο και απαιτεί για τη δημοσιοποίηση του προηγούμενου άδεια της αρχής.

Ως συνδικαλιστική οργάνωση θεωρείται αυτή που ιδρύεται σύμφωνα με το νόμο 1264/1982. Τέλος οφείλουμε να επισημάνουμε ότι το δεδομένο της συμμετοχής σε ένωση σωματείο ή συνδικαλιστική οργάνωση παρουσιάζει δισυπόστατο χαρακτήρα προστασίας που προκύπτει από τον πραγματικό σκοπό του, υπαγόμενο τόσο στην κατηγορία συμμετοχής σε ένωση / σωματείο όσο και στην κατηγορία δεδομένων που αποκαλύπτουν τις φιλοσοφικές πεποιθήσεις. Γενικά, η συμμετοχή σε επιστημονικά σωματεία, σε πολιτιστικούς φορείς, φιλανθρωπικές οργανώσεις, επαγγελματικά σωματεία – επιμελητήρια και γενικά η συνδικαλιστική δραστηριότητα αποτελούν παραδείγματα κατηγοριών δεδομένων της ομάδας που εξετάζουμε.

3.2.5. ΥΓΕΙΑ

Ευαίσθητο είναι κάθε δεδομένο σχετικό με την σωματική και την ψυχική υγεία του ανθρώπου , όπως στοιχεία για τη φυσική και πνευματική του κατάσταση, το ιατρικό του ιστορικό, τις ανικανότητες ή τις αναπηρίες του. Εδώ λοιπόν υπάγονται όλα τα

ιατρικά δεδομένα, αλλά και η ευρύτερη κατηγορία των γενετικών δεδομένων που αφορούν τα κληρονομικά χαρακτηριστικά.

3.2.6. ΚΟΙΝΩΝΙΚΗ ΠΡΟΝΟΙΑ

Παροχές κοινωνικής πρόνοιας και συναφείς πληροφορίες αποτελούν δεδομένα ιδιαίτερης ευαισθησίας λόγω της δυνατότητας να χρησιμοποιηθούν ως κριτήριο θετικού ή αρνητικού χαρακτηρισμού του προσώπου . Στην κατηγορία αυτή εντάσσονται και τα δεδομένα ανήλικων που ενσωματώνονται σε έγγραφα κοινωνικών υπηρεσιών οι οποίες επιλαμβάνονται της προστασίας των ανηλίκων. Εφόσον λοιπόν τα δεδομένα εντάσσονται στα ευαίσθητα προϋποτίθεται πως δέχονται νόμιμη επεξεργασία μόνο υπό τους όρους του άρθρου 7 παρ. 2 εφόσον δηλαδή παρασχεθεί άδεια της αρχής .

Μια σύμφωνη με το σύνταγμα προσθήκη στον κατάλογο των ευαίσθητων δεδομένων, θα ήταν εκείνη των δεδομένων των ανηλίκων. Ενώ με το Νόμο επαυξάνεται η προστασία των δικαιωμάτων του άρθρου 21Σ (καθώς η υγεία και η κοινωνική πρόνοια προστατεύονται ως ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα) η προστασία της παιδική ηλικίας ίσως να μην επιτυγχάνεται με την ίδια αποτελεσματικότητα που θα είχε η ένταξη όλων των δεδομένων των ανηλίκων στο σύνολο των ευαίσθητων.

3.2.7. ΣΕΞΟΥΑΛΙΚΕΣ ΠΡΟΤΙΜΗΣΕΙΣ

Ως ευαίσθητα προστατεύονται όλα τα δεδομένα που σχετίζονται με την ερωτική ζωή του προσώπου στο σύνολό της. Στοιχεία που περιορίζονται στο στενότερο πεδίο της γενετησίας ελευθερίας της σεξουαλικής ζωής όσο και δεδομένα που αφορούν το ευρύτερο πεδίο της ερωτικής δραστηριότητας συνδέονται με τον πυρήνα του ιδιωτικού βίου ο οποίος αποτελεί θεμελιώδες προστατευόμενο αγαθό του νόμου. Έτσι προστατεύονται, ως ευαίσθητες π.χ. η διατήρηση προσωπικού ημερολογίου, δεδομένα επισκέψεων σε ιστότοπους πορνογραφικού περιεχομένου, προμήθειας εντύπων ή ερωτικών βοηθημάτων, καταγραφής σεξουαλικών πράξεων ή προτιμήσεων σε βιντεοταινίες κλπ.

3.2.8 ΠΟΙΝΙΚΕΣ ΔΙΩΞΕΙΣ Ή ΚΑΤΑΔΙΚΕΣ

Μολονότι σε μια πρώτη ματιά φαίνεται πως η καταχώρηση των ποινικών διώξεων και καταδικών στα ευαίσθητα δεδομένα αντίκειται στην συνταγματική αρχή της δημοσιότητας των δικαστικών αποφάσεων ωστόσο στην πραγματικότητα δεν υπάρχει σύγκρουση. Η δημοσιότητα αφορά την απαγγελία των αποφάσεων σε δημόσια συνεδρίαση και όχι την περαιτέρω επεξεργασία των ποινικών προσωπικών δεδομένων. Όσον αφορά το χρονικό εύρος της προστασίας ευαίσθητα θεωρούνται τόσο τα δεδομένα που συλλέγονται αφού ασκηθεί ποινική δίωξη όσο και εκείνα που περιλαμβάνονται σε μια ποινική προκαταρκτική δικογραφία. Η ποινική καταδίκη αποτελεί περιεχόμενο καταδικαστικής απόφασης και προστατεύεται ως προσωπικό δεδομένο. Αντιθέτως οι αθωωτικές αποφάσεις δεν αποτελούν ευαίσθητα δεδομένα χωρίς αυτό να σημαίνει ότι αποκλείεται να περιέχονται τέτοιου είδους ευαίσθητες πληροφορίες στο σκεπτικό τους.

3.3. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΕΥΑΙΣΘΗΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το άρθρο 7 του νόμου 2471/1997 επιβάλλει γενική ρήτρα απαγόρευσης, συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων. Προβλέπονται όμως επτά επιμέρους εξαιρέσεις συλλογής και επεξεργασίας ευαίσθητων προσωπικών δεδομένων καθώς και λειτουργίας σχετικού αρχείου ύστερα από άδεια της Αρχής. Επιτρέπεται λοιπόν όταν συντρέχουν, όχι απαραίτητα σωρευτικά οι ακόλουθες περιπτώσεις

1. Το υποκείμενο συναίνεσε γραπτώς, εκτός αν η συγκατάθεση αποσπάστηκε με τρόπο παράνομο ή αντίθετο με τα χρηστά ήθη ή αν ο νόμος ορίζει ρητά ότι η συγκατάθεση δεν αίρει την απαγόρευση.
2. Η επεξεργασία είναι αναγκαία ώστε να διαφυλαχτούν τα συμφέροντα του υποκειμένου εάν αυτό αδυνατεί να συναινέσει στην επεξεργασία των ευαίσθητων προσωπικών του δεδομένων

3. Η επεξεργασία αφορά σε δεδομένα ήδη δημοσιοποιημένα από το ίδιο το υποκείμενο ή αναγκαία για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση δικαιώματος ενώπιον δικαστηρίου ή πειθαρχικού οργάνου

4. Η επεξεργασία αφορά θέματα υγείας και εκτελείται από πρόσωπο που ασχολείται επαγγελματικά με τη παροχή υπηρεσιών υγείας και είναι υποχρεωμένο σε εχεμύθεια, υπό τον όρο ότι η επεξεργασία αυτή είναι απαραίτητη για την ιατρική πρόληψη, διάγνωση, περίθαλψη ή τη διαχείριση υπηρεσιών υγείας.

5. Η επεξεργασία εκτελείται από δημόσια αρχή και είναι πλήρως απαραίτητη είτε

α) για λόγους εθνικής ασφάλειας είτε

β) για την εξυπηρέτηση αναγκών εγκληματολογικής ή σωφρονιστικής πολιτικής και αφορά τη διακρίβωση εγκλημάτων, ποινικές καταδίκες ή μέτρα ασφαλείας είτε

γ) για λόγους προστασίας της δημόσιας υγείας είτε

δ) για την άσκηση δημοσίου φορολογικού ελέγχου ή δημοσίου ελέγχου κοινωνικών παροχών

6. Η επεξεργασία πραγματοποιείται για ερευνητικούς και επιστημονικούς αποκλειστικά σκοπούς και υπό τον όρο ότι τηρείται η ανωνυμία και λαμβάνονται όλα τα απαιτούμενα μέτρα για τη προστασία των δικαιωμάτων των προσώπων στα οποία αναφέρονται.

7. Η επεξεργασία αφορά δεδομένα δημοσίων προσώπων, εφόσον αυτά ασκούν δημόσιο λειτούργημα ή διαχειρίζονται συμφέροντα τρίτων, και πραγματοποιείται αποκλειστικά για την Αρχή του δημοσιογραφικού επαγγέλματος. Η άδεια της Αρχής χορηγείται μόνο εφόσον η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την εξασφάλιση του δικαιώματος πληροφόρησης επί θεμάτων δημοσίου συμφέροντος καθώς και στο πλαίσιο καλλιτεχνικής έκφρασης και εφόσον δε παραβιάζεται με κανένα τρόπο το δικαίωμα προστασίας ιδιωτικού και οικογενειακού βίου.

3.4. ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑ ΑΠΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

“Επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (“επεξεργασία”), είναι κάθε εργασία ή σειρά εργασιών που πραγματοποιείται, από δημόσιο ή από νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου ή ιδιωτικού δικαίου ή ένωση προσώπων ή φυσικό πρόσωπο με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και εφαρμόζονται σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, όπως η συλλογή, η καταχώριση, η οργάνωση, η διατήρηση ή αποθήκευση, η τροποποίηση, η εξαγωγή, η χρήση, η διαβίβαση, η διάδοση ή κάθε άλλης μορφής διάθεση, η συσχέτιση ή ο συνδυασμός, η διασύνδεση, η δέσμευση (κλείδωμα), η διαγραφή, η καταστροφή. Η εφαρμογή του παρόντος νόμου περιορίζεται στην επεξεργασία δεδομένων που εκτελείται

A) από υπεύθυνο επεξεργασίας εγκατεστημένο στην Ελλάδα ή σε τόπο εφαρμογής Ελληνικού δικαίου.

B) από υπεύθυνο επεξεργασίας που δεν είναι εγκατεστημένος σε κράτος μέλος της *ευρωπαϊκής* ένωσης ή σε κράτος ευρωπαϊκού οικονομικού χώρου ο οποίος προσφεύγει σε μέσα ευρισκόμενα στη ελληνική επικράτεια.

Για να είναι νόμιμη η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων, αυτά οφείλουν να συλλέγονται θεμιτά και νόμιμα, να είναι συναφή και πρόσφορα για τους σκοπούς της επεξεργασίας, να είναι ακριβή και να μη θίγουν τα δικαιώματα των υποκειμένων τους ή τρίτων. Προϋπόθεση εφαρμογής του νόμου αποτελεί η εφαρμογή επεξεργασίας επί των προστατευόμενων δεδομένων είτε αυτή είναι αυτοματοποιημένη είτε όχι. Η μη αυτοματοποιημένη επεξεργασία προϋποθέτει τη σύσταση και λειτουργία αρχείου προσωπικών δεδομένων. Πιο συγκεκριμένα ως επεξεργασία ορίζεται από το νόμο η πραγματοποίηση κάθε εργασίας ή σειράς εργασιών με ή χωρίς τη βοήθεια αυτοματοποιημένων μεθόδων και η εφαρμογή τους σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα.

Ο νομοθέτης επιδιώκοντας να διευκρινίσει περαιτέρω την έννοια των εργασιών επεξεργασίας παρέχει έναν ενδεικτικό κατάλογο επεμβάσεων που μπορούν είτε να επηρεάζουν τη σχέση ανάμεσα στα προσωπικά δεδομένα και στο «περιβάλλον» τους (συλλογή, καταχώριση, οργάνωση, διατήρηση, χρήση, διαβίβαση, διάδοση, συσχέτιση, διασύνδεση, δέσμευση) είτε να επηρεάζουν τα ίδια τα δεδομένα (τροποποίηση, εξαγωγή, διαγραφή, καταστροφή).

3.5. ΑΝΤΙΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΫΠΟΘΕΣΕΙΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Τα χαρακτηριστικά των προσωπικών δεδομένων διέπονται από αρχές απολύτως δεσμευτικές. Η παράβαση τους συνεπάγεται το παράνομο της επεξεργασίας, το οποίο δε θεραπεύεται με τη συγκατάθεση του υποκειμένου.

Οι αρχές αυτές είναι οι εξής :

1. Αρχή του νόμιμου τρόπου συλλογής

Καταρχήν για είναι θεμιτή η επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων, αυτά θα πρέπει να συλλέγονται με τρόπο νόμιμο. Αυτό σημαίνει ότι το υποκείμενο των δεδομένων ενημερώνεται για τη συλλογή και παρέχει τη συγκατάθεση του(άρθρο 5). Για το λόγο αυτό, απαιτείται η γνωστοποίηση της στην Αρχή και η παροχή άδειας από αυτήν, στις περιπτώσεις που αναφέρει ο νόμος.

2. Αρχή του σκοπού

Είναι απαραίτητος ο εκ των προτέρων καθορισμός του σκοπού για τον οποίο πραγματοποιείται η συλλογή και επεξεργασία των προσωπικών δεδομένων. Ο σκοπός αυτός πρέπει να αναφερθεί τόσο στη γνωστοποίηση σύστασης και λειτουργίας αρχείου όσο και στην άδεια της Αρχής για συλλογή και επεξεργασία ευαίσθητων δεδομένων. Ο σκοπός εκτός από προκαθορισμένος απαιτείται να είναι και σαφής.

3. Αρχή της αναγκαιότητας της επεξεργασίας

Η αναγκαιότητα της επεξεργασίας σχετίζεται πάντα με την εξυπηρέτηση του σκοπού της, καθώς αυτός δεν υφίσταται χωρίς τα συγκεκριμένα αναγκαία προσωπικά δεδομένα. Η έννοια βεβαίως της αναγκαιότητας αναλύεται σε τρεις επιμέρους αρχές, αυτές της σαφήνειας, της προσφορότητας, και της ποσοτικής ισορροπίας των δεδομένων προς τους σκοπούς της επεξεργασίας. Πιο συγκεκριμένα η αρχή της σαφήνειας συνεπάγεται τη σχετικότητα της νόμιμης επεξεργασίας των δεδομένων με το σκοπό της ο οποίος οφείλει επίσης να είναι νόμιμος. Όμως αυτό δεν αρκεί γιατί απαιτείται να είναι κατάλληλα όπως προστάζει η αρχή της προσφορότητας, χωρίς να καταλήγει η διαδικασία της συλλογής να συγκεντρώνει κάθε προσωπικό δεδομένο του υποκειμένου ακόμη κι αν αυτό συμβαίνει υπό την προϋπόθεση της ανωνυμοποίησης γιατί τότε εμφανίζεται παραβίαση της αρχής της ποσοτικής ισορροπίας των δεδομένων.

4. Αρχή της ακρίβειας των δεδομένων

Η νόμιμη επεξεργασία των δεδομένων υποχρεώνει τον υπεύθυνο επεξεργασίας να τηρεί την αρχή της ακρίβειας, δηλαδή να συλλέγει στοιχεία που ανταποκρίνονται στην πραγματικότητα, και εφόσον αυτά μεταβάλλονται να γνωστοποιείται τα ισχύοντα. Ο ίδιος βέβαια ευθύνεται γι' αυτό μέχρι του σημείου που α) συντρέχον ππαίσμα του ίδιου του υποκειμένου παραλλάσει το πληροφοριακό περιεχόμενο, β) ανωτέρα βία καθιστά αδύνατη την επαλήθευση ή την επικαιροποίηση του δεδομένου, γ)ο υπεύθυνος επεξεργασίας έχει εξαντλήσει κάθε προσπάθεια αλλά βρίσκεται σε πραγματική πλάνη ως προς την ορθότητα των δεδομένων

5. Αρχή της χρονικά πεπερασμένης διατήρησης των δεδομένων

Σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 1 ο υπεύθυνος επεξεργασίας υποχρεούται να διατηρεί τα δεδομένα σε μορφή που επιτρέπει τον προσδιορισμό της ταυτότητας των υποκειμένων μόνο κατά τη διάρκεια της απαιτούμενης περιόδου. Η χρονική διάρκεια αποτελεί συνάρτηση του χρόνου που απαιτείται για την επίτευξη του συγκεκριμένου σκοπού αλλά και της κατά περίπτωσιν κρίσης της Αρχής για το ενδεδειγμένο χρονικό διάστημα. Μόνο για λόγους ιστορικούς, επιστημονικούς ή στατιστικούς έχει η Αρχή διακριτική ευχέρεια με αιτιολογημένη απόφασή της να επιτρέψει τη διατήρηση πληροφοριών που συνδέονται και αποκαλύπτουν την ταυτότητα υποκειμένων πάντα με την προϋπόθεση ότι τα δικαιώματά τους ή τα αντίστοιχα τρίτων δε θίγονται από τη διατήρηση

3.6. ΑΡΧΕΙΟ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Ως “Αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα” (“αρχείο”), σύμφωνα με το νόμο 2472/1997 νοείται κάθε διαρθρωμένο σύνολο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, τα οποία είναι προσιτά με γνώμονα συγκεκριμένα κριτήρια. Το αρχείο αυτό, είναι απαραίτητο να φυλάσσεται και να διατηρείται το απόρρητο αυτού. Από τα κριτήρια του νόμου διατυπώνεται ρητά η απαγόρευση να μεταδίδεται σε οποιονδήποτε τρίτο προσωπικά δεδομένα που αφορούν κάποιο φυσικό πρόσωπο. Τα στάδια επεξεργασίας και γενικά οι έννοιες που αναφέρονται στο νόμο ερμηνεύονται με

ποικίλους τρόπους. Σημασία όμως έχει, ότι οποιοδήποτε αρχείο περιλαμβάνει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, δε πρέπει να διαδίδεται στο κοινό.

3.7. ΥΠΕΥΘΥΝΟΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

“Υπεύθυνος επεξεργασίας”, είναι εκείνο το πρόσωπο το οποίο καθορίζει τον σκοπό και τον τρόπο επεξεργασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, όπως φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός. Όταν ο σκοπός και ο τρόπος της επεξεργασίας καθορίζονται με διατάξεις νόμου ή κανονιστικές διατάξεις εθνικού ή κοινοτικού δικαίου, ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή τα ειδικά κριτήρια βάσει των οποίων γίνεται η επιλογή του καθορίζονται αντίστοιχα από το εθνικό ή το κοινοτικό δίκαιο.

Ο νόμος 2472/1997 αναλύει επίσης τον ορισμό του ατόμου του οποίου εκτελεί την επεξεργασία αναφερόμενος ως “Εκτελών την επεξεργασία”, καθώς και για την έννοια του “Τρίτου” δηλαδή κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο, δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, εκτός από το υποκείμενο των δεδομένων, τον υπεύθυνο επεξεργασίας και τα πρόσωπα που είναι εξουσιοδοτημένα να επεξεργάζονται τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον ενεργούν υπό την άμεση εποπτεία ή για λογαριασμό του υπεύθυνου επεξεργασίας. Επίσης στο άρθρο 2 του παρόντος νόμου αναφέρεται ο ορισμός του “Αποδέκτη”, που νοείται το φυσικό ή νομικό πρόσωπο, η δημόσια αρχή ή υπηρεσία, ή οποιοσδήποτε άλλος οργανισμός, στον οποίο ανακοινώνονται ή μεταδίδονται τα δεδομένα, ανεξαρτήτως αν πρόκειται για τρίτο ή όχι. Το άρθρο 2 του νόμου κλείνει με τον όρο “Συγκατάθεση” του υποκειμένου των δεδομένων, δηλαδή την κάθε ελεύθερη, ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως, που εκφράζεται με τρόπο σαφή, και εν πλήρη επίγνωση, και με την οποία, το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η ενημέρωση αυτή περιλαμβάνει πληροφόρηση τουλάχιστον για τον σκοπό της επεξεργασίας, τα δεδομένα ή τις κατηγορίες δεδομένων που αφορά η επεξεργασία, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, καθώς και το όνομα, την επωνυμία και τη διεύθυνση του υπεύθυνου επεξεργασίας και

του τυχόν εκπροσώπου του. Η συγκατάθεση μπορεί να ανακληθεί οποτεδήποτε, χωρίς αναδρομικό αποτέλεσμα.

3.8. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

“Υποκείμενο των δεδομένων” ορίζεται το φυσικό πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα, και του οποίου η ταυτότητα είναι γνωστή ή μπορεί να εξακριβωθεί, δηλαδή μπορεί να προσδιορισθεί αμέσως ή εμμέσως, ιδίως βάσει αριθμού ταυτότητας ή βάσει ενός η περισσότερων συγκεκριμένων στοιχείων που χαρακτηρίζουν την υπόστασή του από άποψη φυσική, βιολογική, ψυχική, οικονομική, πολιτιστική, πολιτική ή κοινωνική. Το υποκείμενο των δεδομένων, δηλαδή το φυσικό πρόσωπο στο οποίο κάνουμε αναφορά στα προσωπικά δεδομένα του έχει δικαιώματα πάνω στη φύλαξη και προστασία αυτών των δεδομένων

3.9. ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΑ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ ΤΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Α)ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΕΝΗΜΕΡΩΣΗΣ

. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας είναι υποχρεωμένος να ενημερώνει επαρκώς το υποκείμενο ότι πρόκειται να επεξεργαστεί τα προσωπικά τους δεδομένα. Η ενημέρωση πρέπει να προηγείται χρονικά της συλλογής, προβλέπεται άτυπη δηλαδή όχι έγγραφη αλλά οπωσδήποτε πρέπει να πραγματοποιείται με σαφή και πρόσφορο τρόπο. Ως προς το περιεχόμενο της ενημέρωσης απαιτείται να περιέχονται τα εξής τουλάχιστον στοιχεία:

- α. η ταυτότητά του και η ταυτότητα του τυχόν εκπροσώπου του
- β. ο σκοπός της επεξεργασίας.
- γ. οι αποδέκτες ή οι κατηγορίες αποδεκτών των δεδομένων.
- δ. η ύπαρξη του δικαιώματος πρόσβασης
- ε. σύμφωνα με τη κανονιστική πράξη 1/1999 , η ύπαρξη του δικαιώματος αντίρρησης

επίσης όταν ο υπεύθυνος επεξεργασίας ζητά για τη συλλογή των δεδομένων της συνδρομής του υποκειμένου οφείλει να το ενημερώσει και για τρία επιπλέον στοιχεία:

α. Την τυχόν ύπαρξη ή έλλειψη νομικής υποχρέωσης του υποκειμένου να παράσχει τη συνδρομή του

β. Τις νομοθετικές διατάξεις που τυχόν προβλέπουν ή όχι την υποχρέωση του υποκειμένου και

γ. τις νομοθετικές ή πραγματικές συνέπειες της πιθανής άρνησης του υποκειμένου

Β)ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΒΑΣΗΣ

το δικαίωμα πρόσβασης στηρίζεται στην αρχή της διαφάνειας της Διοίκησης.

Καθένας έχει δικαίωμα να γνωρίζει εάν δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που τον αφορούν αποτελούν ή αποτέλεσαν αντικείμενο επεξεργασίας. Θεμελιώνεται για τον υπεύθυνο επεξεργασίας υποχρέωση έγγραφης απάντησης στο αίτημα του υποκειμένου.

Το υποκείμενο των δεδομένων έχει δικαίωμα να ζητεί και να λαμβάνει από τον υπεύθυνο επεξεργασίας, χωρίς καθυστέρηση και κατά τρόπο εύληπτο και σαφή, τις ακόλουθες πληροφορίες:

α) Όλα τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν, καθώς και την προέλευσή τους.

β) Τους σκοπούς της επεξεργασίας, τους αποδέκτες ή τις κατηγορίες αποδεκτών.

γ) Την εξέλιξη της επεξεργασίας για το χρονικό διάστημα από την προηγούμενη ενημέρωση ή πληροφόρησή του.

δ) Τη λογική της αυτοματοποιημένης επεξεργασίας. Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκείται από το υποκείμενο των δεδομένων και με τη συνδρομή ειδικού.

ε) κατά περίπτωση, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή τη δέσμευση (κλείδωμα) των δεδομένων των οποίων η επεξεργασία δεν είναι σύμφωνη προς τις διατάξεις του παρόντος νόμου, ιδίως λόγω του ελλιπούς ή ανακριβούς χαρακτήρα των δεδομένων, και

στ) την κοινοποίηση σε τρίτους, στους οποίους έχουν ανακοινωθεί τα

δεδομένα, κάθε διόρθωσης, διαγραφής ή δέσμευσης (κλειδώματος) που διενεργείται σύμφωνα με την περίπτωση ε, εφόσον τούτο δεν είναι αδύνατον ή δεν προϋποθέτει δυσανάλογες προσπάθειες.

Το δικαίωμα πρόσβασης μπορεί να ασκήσει το υποκείμενο υποβάλλοντας αίτηση στον υπεύθυνο επεξεργασίας και καταβάλλοντας παράλληλα παράβολο το οποίο επιστρέφεται αν το αίτημα διαγραφής ή διόρθωσης δεδομένων κριθεί βάσιμο. Απάντηση στο αίτημα του υποκειμένου πρέπει να δοθεί μέσα σε προθεσμία 15 ημερών. Εκπρόθεσμη ή μη αληθής απάντηση, συνεπάγεται τη δυνατότητα του υποκειμένου να προσφύγει στην Αρχή.

Τέλος, η Αρχή μπορεί να αποφασίσει περιορισμό του δικαιώματος πρόσβασης περιοριστικά μόνο για 2 λόγους. Αφενός για ζητήματα εθνικής ασφάλειας και αφετέρου για την έρευνα ιδιαίτερα σοβαρών εγκλημάτων.

Γ)ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΑΝΤΙΡΡΗΣΗΣ

Το δικαίωμα αντίρρησης του υποκειμένου απέναντι στην επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων αποτελεί εξωτερική έκφραση του πληροφοριακού αυτοκαθορισμού του.

Το υποκείμενο των δεδομένων μπορεί να ασκήσει το δικαίωμα της αντίρρησης σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή αποστέλλοντας έγγραφο αίτημα στον υπεύθυνο επεξεργασίας. Το αίτημα πρέπει να αφορά συγκεκριμένη ενέργεια, όπως διόρθωση, προσωρινή μη χρησιμοποίηση, δέσμευση, μη διαβίβαση ή διαγραφή. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να απαντήσει εγγράφως επί των αντιρρήσεων μέσα σε αποκλειστική προθεσμία δεκαπέντε (15) ημερών. Το υποκείμενο πρέπει να ενημερωθεί για τις ενέργειες στις οποίες προέβη ή, δεν προέβη ο υπεύθυνος. Η απάντηση σε περίπτωση απόρριψης των αντιρρήσεων πρέπει να κοινοποιείται και στην Αρχή. Εάν ο υπεύθυνος επεξεργασίας παραβεί τη προθεσμία δεν απαντήσει στο αίτημα του υποκειμένου ικανοποιητικώς τότε το τελευταίο δύναται να προσφύγει στην Αρχή. Η Αρχή εξετάζει το βάσιμο των αντιρρήσεων και αν τις θεωρήσει εύλογες επιβάλλει αναστολή της επεξεργασίας μέχρι την έκδοση οριστικής απόφασης.

Τέλος, οι φορείς του δικαιώματος μπορούν να δηλώσουν στην Αρχή την άρνηση τους για την επεξεργασία των δεδομένων τους, λόγω προώθησης πωλήσεως αγαθών ή παροχής υπηρεσιών εξ αποστάσεως.

Δ)ΔΙΚΑΙΩΜΑ ΠΡΟΣΩΡΙΝΗΣ ΔΙΚΑΣΤΙΚΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ

Το δικαίωμα δικαστικής προσωρινής προστασίας συνίσταται στη δυνατότητα του υποκειμένου των δεδομένων σε συγκεκριμένες περιπτώσει προσβολής τους να προστατευθούν μέσω της δικαστικής οδού. Προϋποθέσεις γέννησης του δικαιώματος αποτελούν:

α) Η έκδοση πράξης ή απόφασης αρνητικής για το υποκείμενο των δεδομένων, η οποία παρήχθη με αυτοματοποιημένη επεξεργασία στοιχείων

β) Η αναφερόμενη επεξεργασία να αποβλέπει στην αξιολόγηση και κρίση της προσωπικότητας και πιο συγκεκριμένα της αποδοτικότητας του υποκειμένου στην επεξεργασία, της οικονομικής αξιοπιστίας του και εν γένει της όλης συμπεριφοράς του.

γ) Η απόφαση ή πράξη να έχει ληφθεί από διοικητική αρχή, νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου, νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου, ένωση προσώπων με ή χωρίς νομική προσωπικότητα ή φυσικό πρόσωπο.

3.10. ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΙΚΕΣ ΠΡΟΥΠΟΘΕΣΕΙΣ ΝΟΜΙΜΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ ΑΠΛΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Υπάρχουν κάποιες περιπτώσεις στις οποίες το φυσικό πρόσωπο , μπορεί να επιτρέψει σε άλλο φυσικό πρόσωπο να δημοσιεύσει δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Το υποκείμενο λοιπόν, έχει τη δυνατότητα να δώσει τη συγκατάθεση για την επεξεργασία των προσωπικών του δεδομένων, κάτω από κάποιες προϋποθέσεις και βάσει κάποιων κανόνων και εξαιρέσεων.

3.10.1. ΣΥΓΚΑΤΑΘΕΣΗ ΤΟΥ ΥΠΟΚΕΙΜΕΝΟΥ – ΚΑΝΟΝΕΣ – ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Σύμφωνα με το νόμο 2472/1997 άρθρο 5 παρ. 1 σε συνδυασμό με το άρθρο 2/ια η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων επιτρέπεται μόνο εφόσον το υποκείμενο έχει δώσει τη συγκατάθεσή του. Πρόκειται για μια ελεύθερη ρητή και ειδική δήλωση βουλήσεως που εκφράζεται με τρόπο σαφή και εν πλήρη επίγνωση και με την οποία το υποκείμενο των δεδομένων, αφού προηγουμένως ενημερωθεί, δέχεται να αποτελέσουν αντικείμενο επεξεργασίας τα προσωπικά δεδομένα που τον αφορούν. Η συγκατάθεση αφορά τη συναίνεση όχι όμως και την έγκριση και μπορεί ανά πάσα στιγμή το υποκείμενο να την ανακαλέσει. Η νομιμότητα της επεξεργασίας ωστόσο δεν εδραιώνεται ακόμη και όταν υπάρχει η συγκατάθεση του υποκειμένου όταν συντρέχουν οι εξής περιπτώσεις : α) όταν παραβιάζονται οι αντικειμενικές προϋποθέσεις νόμιμης επεξεργασίας του άρθρου 4 β) όταν τα προς επεξεργασία δεδομένα είναι ευαίσθητα γ) όταν επιδιώκεται διασύνδεση αρχείων και δ) όταν τα δεδομένα πρόκειται να διαβιβαστούν προς χώρα που δεν ανήκει στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Στις τρεις τελευταίες περιπτώσεις η συγκατάθεση του υποκειμένου πρέπει να συρρέει με τις βασικές προϋποθέσεις της γνωστοποίησης της ενέργειας στην Αρχή ή της άδειας της Αρχής.

Ωστόσο στο νόμο αναφέρονται και πέντε προϋποθέσεις που τίθενται ως εξαιρέσεις στον κανόνα της προηγούμενης συγκατάθεσης. Κατά συνέπεια επεξεργασία μπορεί να γίνει και χωρίς τη συγκατάθεση όταν α) η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση της σύμβασης στην οποία συμβαλλόμενο μέρος είναι το υποκείμενο δεδομένων ή για τη λήψη μέτρων κατόπιν αιτήσεως του υποκειμένου κατά το προσυμβατικό στάδιο. β) η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρεώσεως του υπεύθυνου επεξεργασίας, η οποία επιβάλλεται από το νόμο γ) η επεξεργασία είναι αναγκαία για τη διαφύλαξη ζωτικού συμφέροντος του υποκειμένου, εάν αυτό τελεί σε φυσική ή νομική αδυναμία να δώσει τη συγκατάθεσή του δ) η επεξεργασία είναι αναγκαία για την εκτέλεση έργου δημόσιου συμφέροντος ή έργου που εμπίπτει στην άσκηση δημόσιας εξουσίας και εκτελείται από δημόσια αρχή ή έχει ανατεθεί από αυτή είτε στον υπεύθυνο επεξεργασίας είτε σε τρίτο, στον οποίο γνωστοποιούνται τα δεδομένα ε) η επεξεργασία είναι απολύτως αναγκαία για την ικανοποίηση του έννομου συμφέροντος που επιδιώκει ο υπεύθυνος επεξεργασίας ή ο

τρίτος ή οι τρίτοι στους οποίους ανακοινώνονται τα δεδομένα και υπό τον όρο ότι τούτο υπερέχει προφανώς των δικαιωμάτων και συμφερόντων των προσώπων στα οποία αναφέρονται τα δεδομένα και δε θίγονται οι θεμελιώδεις ελευθερίες αυτών.

3.10.2. ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΗ ΑΡΧΕΙΩΝ – ΕΞΑΙΡΕΣΕΙΣ

Η υποχρέωση για γνωστοποίηση των αρχείων και επεξεργασιών στην Αρχή (άρθρο 6) μαζί με το δικαίωμα του υποκειμένου για ενημέρωση συνθέτουν την αρχή της διαφάνειας των επεξεργασιών, αρχή ζωτικής σημασίας για τη διασφάλιση ότι αυτές δεν διεξάγονται εν κρυπτώ. Ο υπεύθυνος επεξεργασίας οφείλει να ενημερώσει εγγράφως για τη σύσταση και τη λειτουργία αρχείου αλλά και τις αυτοματοποιημένες και μη αυτοματοποιημένες επεξεργασίες των δεδομένων που υπάρχουν σ' αυτό. Με τη γνωστοποίηση είναι απαραίτητο να δηλώνονται τα στοιχεία του υπεύθυνου επεξεργασίας, η έδρα του αρχείου ή της επεξεργασίας, ο σκοπός, το είδος των προσωπικών δεδομένων που πρόκειται να υποστούν επεξεργασία, η χρονική έκταση της επεξεργασίας, οι αποδέκτες των δεδομένων, οι πιθανές διαβιβάσεις των δεδομένων σε τρίτες χώρες, τα χαρακτηριστικά του συστήματος και των μέτρων ασφαλείας του αρχείου ή της επεξεργασίας. Ωστόσο ο νόμος στο άρθρο 7Α αναγνωρίζει και περιπτώσεις απαλλαγής από την υποχρέωση γνωστοποίησης και λήψης άδειας. Παραδείγματα τέτοιων περιπτώσεων είναι οι γιατροί, οι δικηγόροι, οι συμβολαιογράφοι κλπ. Επίσης εξαιρούνται οι επεξεργασίες που συνεπάγονται έναν ιδιαίτερα μεγάλο αριθμό γνωστοποιήσεων ο οποίος ελλείψει του παρόντος άρθρου θα επιβάρυνε τη λειτουργία της Αρχής. Η απαρίθμηση των εξαιρέσεων είναι περιοριστική και αφορά αυστηρά τις ακόλουθες περιπτώσεις:

A) η επεξεργασία πραγματοποιείται αποκλειστικά για σκοπούς που συνδέονται άμεσα με σχέσεις εργασίας ή σύμβαση έργου, ή παροχή υπηρεσιών στο δημόσιο τομέα και είναι αναγκαία για την εκπλήρωση υποχρέωσης που επιβάλλει ο νόμος. Η εξαίρεση ισχύει βεβαίως εφόσον πρόκειται για νόμιμη σχέση εργασίας.

B) η επεξεργασία αφορά προσωπικά δεδομένα πελατών ή προμηθευτών του υπεύθυνου επεξεργασίας. Η εξαίρεση αυτή ισχύει εφόσον τα δεδομένα δε μεταβιβάζονται και δεν κοινοποιούνται σε τρίτους. Αντιθέτως, δεν ισχύει όταν υπεύθυνοι επεξεργασίας είναι ένας κύκλος νομικών προσώπων όπως οι ασφαλιστικές

εταιρείες, οι εταιρείες εμπορίας πληροφοριών, και τα χρηματοπιστωτικά νομικά πρόσωπα, όπως οι τράπεζες και οι εταιρείες έκδοσης πιστωτικών καρτών.

Γ)η επεξεργασία γίνεται από σωματεία, εταιρείες, ενώσεις προσώπων και πολιτικά κόμματα και αφορά δεδομένα των μελών ή εταίρων τους εφόσον αυτοί έχουν δώσει τη συγκατάθεσή τους και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Η εξαίρεση βεβαίως ισχύει εφόσον αυτά λειτουργούν νόμιμα.

Δ)η επεξεργασία γίνεται από γιατρούς ή άλλα πρόσωπα που παρέχουν υπηρεσίες υγείας και αφορά ιατρικά δεδομένα, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από το ιατρικό απόρρητο ή άλλο απόρρητο που προβλέπει νόμος ή κώδικας δεοντολογίας και τα δεδομένα δεν διαβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους. Στην απαλλαγή δεν συμπεριλαμβάνονται τα νομικά πρόσωπα ή οργανισμοί που παρέχουν υπηρεσίες υγείας, όπως κλινικές, νοσοκομεία, κέντρα αποθεραπείας και αποτοξίνωσης, ασφαλιστικά ταμεία και ασφαλιστικές εταιρείες, καθώς και οι υπεύθυνοι επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα όταν η επεξεργασία διεξάγεται στο πλαίσιο προγραμμάτων τηλεϊατρικής ή παροχής ιατρικών υπηρεσιών μέσω δικτύου.

Ε)η επεξεργασία γίνεται από δικηγόρους, συμβολαιογράφους, άμισθους υποθηκοφύλακες και δικαστικούς επιμελητές και αφορά την παροχή νομικών υπηρεσιών προς πελάτες τους, εφόσον ο υπεύθυνος επεξεργασίας δεσμεύεται από υποχρέωση απορρήτου που προβλέπει νόμος και τα δεδομένα δε μεταβιβάζονται ούτε κοινοποιούνται σε τρίτους, εκτός από τις περιπτώσεις που αυτό είναι αναγκαίο και συνδέεται άμεσα με την εκπλήρωση εντολής του πελάτη.

Στ)η επεξεργασία γίνεται από δικαστικές αρχές ή υπηρεσίες στο πλαίσιο απονομής της δικαιοσύνης ή για την εξυπηρέτηση των αναγκών της λειτουργίας τους.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΤΕΤΑΡΤΟ - ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ ΕΛΕΓΧΟΥ

4.1. Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ

Η **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα (ΑΠΔΠΧ)**, γνωστή (ανεπίσημα) και ως **Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων**, είναι συνταγματικά κατοχυρωμένη ανεξάρτητη διοικητική Αρχή. Ιδρύθηκε με τον Νόμο 2472/1997 «για την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα», ο οποίος ενσωματώνει στο ελληνικό δίκαιο την ευρωπαϊκή οδηγία 95/46/ΕΚ. Η οδηγία αυτή θέτει κανόνες για την προστασία των προσωπικών δεδομένων σε όλες τις χώρες μέλη της Ευρωπαϊκής Ένωσης. Η **Αρχή Προστασίας Δεδομένων Προσωπικού Χαρακτήρα** πριν από δέκα περίπου χρόνια και πιο συγκεκριμένα η λειτουργία της ξεκίνησε στις 10 Νοεμβρίου 1997. Η συγκεκριμένη αρχή εγγυάται το έμπρακτο της εφαρμογής αυτών των δικαιωμάτων, ενώ πιστοποιεί προληπτικά και την νομιμότητα κάθε επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων καθώς και τις κυρώσεις που έχει οποιοσδήποτε τα επεξεργαστεί. Τόσο από τον κοινοτικό όσο και από τον Έλληνα νομοθέτη κρίθηκε ότι κανένα σύστημα προστασίας των προσωπικών δεδομένων δεν μπορεί να είναι αποτελεσματικό, αν παράλληλα δεν υφίσταται και ένας αντίστοιχος μηχανισμός θεσμικού ελέγχου. Σύμφωνα με το άρθρο 15παρ. 1 του νομού 2472/97 αποστολή της Αρχής είναι η εποπτεία εφαρμογής του εν λόγω νόμου και άλλων ρυθμίσεων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα καθώς και την άσκηση των αρμοδιοτήτων που της ανατίθενται κάθε φορά.

Οι αρμοδιότητες της Αρχής μπορούν να έχουν είτε τη μορφή έκδοσης Οδηγιών για τη διασφάλιση ενιαίας εφαρμογής των ρυθμίσεων προστασίας προσωπικών δεδομένων, είτε τη μορφή γνωμοδότησης προς την εκτελεστική και νομοθετική εξουσία, κατά το στάδιο προετοιμασίας της νομοθετικής ρύθμισης πριν αυτή οριστικοποιηθεί ως νομοσχέδιο. Στα πλαίσια των αρμοδιοτήτων της, η Αρχή χορηγεί άδειες που προβλέπει ο νόμος, και εξετάζει παράπονα για την εκάστοτε εφαρμογή του νόμου όπως και αιτήσεις ελέγχου της νομιμότητας συγκεκριμένων επεξεργασιών. Οι αποφάσεις της μάλιστα έχουν ήδη διαμορφώσει μια πλούσια «νομολογία».

Εξίσου σημαντικές είναι και οι ευρύτερες κανονιστικές αρμοδιότητες της Αρχής για τη ρύθμιση ειδικών, τεχνικών και λεπτομερειακών θεμάτων όσο και οι ελεγκτικές λειτουργίες προληπτικές και κατασταλτικές, σε συνδυασμό με τη δυνατότητα επιβολής διοικητικών κυρώσεων που αποτελούν μέρος και της αποφασιστικής αρμοδιότητας της Αρχής.

4.1.1. Η ΑΡΧΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΣΤΗ ΣΥΓΧΡΟΝΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ

Ο φυσικός ρόλος της Αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι:

A) Μεσολαβητικός:

Η ΑΠΔΠΧ μεσολαβεί μεταξύ κέντρων και πολίτη αποδυναμώνοντας τις εστίες από τις οποίες πηγάζουν κίνδυνοι προσβολής των δικαιωμάτων του ανθρώπου και αφήνοντας στη συνέχεια τους κατά τη κείμενη νομοθεσία κυρωτικούς μηχανισμούς (διοικητικούς και κυρίως δικαστικούς) να επιβάλλουν τις απαιτούμενες κυρώσεις. Συνεπώς ο φυσικός ρόλος της δε συμβαδίζει πάντα με την αρμοδιότητα έκδοσης εκτελεστών διοικητικών πράξεων και επιβολής κυρώσεων.

B) Δεκτικός προσαρμογής:

Λόγω της εμφάνισης νέων δικαιωμάτων μεικτού χαρακτήρα, η οποία αποτυπώνεται τόσο στη σύγχρονη πορεία όλων των Συνταγμάτων, όσο και στην υπό κύρωση «Συνταγματική Συνθήκη», η Αρχή πρέπει να προσαρμόζεται στις εκάστοτε απειλές κατά των δικαιωμάτων του ανθρώπου οι οποίες αυξάνονται με τη ραγδαία εξέλιξη της τεχνολογίας.

Ο σύγχρονος ρόλος της Αρχής προστασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα είναι:

Ο θεσμός της ΑΠΔΠΧ επεκτάθηκε σταδιακά και με μεγάλη ταχύτητα και σε άλλα πεδία της κοινωνικής, οικονομικής και πολιτικής πραγματικότητας. Στο πεδίο της κλασικής διοικητικής μηχανής συνάντησε πολλά προβλήματα καθώς η τελευταία δε διέθετε –και ούτε σήμερα διαθέτει πλήρως- ακόμα τις απαραίτητες επιστημονικές και τεχνολογικές γνώσεις για να θωρακίσει την προστασία των δικαιωμάτων του

ανθρώπου . Η κρατική μηχανή δεν είχε διαμορφώσει τους κατάλληλους μηχανισμούς διαφάνειας για να φέρει σε πέρας συγκεκριμένες αποστολές που ανήκουν από τη φύση τους στο χώρο της διοικητικής μηχανής .

Εξαιτίας αυτής της έλλειψης γνώσης της διοίκησης η ΑΠΔΠΧ με πρωτοβουλίες της που φτάνουν σε επίπεδο συνταγματικής κατοχύρωσης , δραστηριοποιείται σε χώρους που συνάδουν προς τη φυσική της αποστολή μόνο και μόνο επειδή οι εκπρόσωποι του πολιτικού κόσμου δεν θέλησαν ή δεν μπόρεσαν να πάρουν πάνω τους το βάρος της λήψης των σχετικών αποφάσεων . Σε αυτές τις περιπτώσεις , η Αρχή χρησιμοποιείται ως πολιτικό άλλοθι πράγμα το οποίο μεταλλάσσει το χαρακτήρα της ΑΠΔΠΧ και υποβαθμίζει την αξιοπιστία της πολιτικής και των πολιτικών .

Συμπερασματικά , ο ρόλος της ΑΠΔΠΧ στη σύγχρονη δημοκρατία θα εξαρτηθεί από το θάρρος και την αποφασιστικότητα των πολιτικών να εντοπίσουν τη λειτουργία του θεσμού στο φυσικό του πεδίο , δηλαδή την προστασία των δικαιωμάτων του ανθρώπου , να τον αξιοποιήσουν για να ενδυναμωθεί η αξιοπιστία των μηχανισμών της εκτελεστικής εξουσίας προς την ίδια κατεύθυνση , να τον εφοδιάσουν με πρόσωπα κατάλληλα για την αποστολή του και να του παράσχουν τα απαραίτητα εχέγγυα.

4.2. ΕΠΙΒΟΛΗ ΚΥΡΩΣΕΩΝ

Στα άρθρα 21-24 του νόμου 2472/97 σχολιάζονται διοικητικές και ποινικές κυρώσεις όπως και η αστική ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας. Οι διοικητικές κυρώσεις αντιστοιχούν σε α) απλή προειδοποίηση, με αποκλειστική προθεσμία για άρση της παράβασης, β) πρόστιμο ποσού από τριακόσιες χιλιάδες (300.000) έως πενήντα εκατομμύρια (50.000.000) δραχμές. γ) προσωρινή ανάκληση άδειας, δ) οριστική ανάκληση άδειας, ε) καταστροφή αρχείου ή διακοπή επεξεργασίας και καταστροφή των σχετικών δεδομένων.

Ποινικές κυρώσεις επιβάλλονται σε όποιον παραλείπει να γνωστοποιήσει στην Αρχή τη σύσταση και λειτουργία αρχείου όπως και τη διασύνδεση αρχείων. Επίσης το ίδιο συμβαίνει σε όποιον επεμβαίνει χωρίς δικαίωμα στο αρχείο ή λαμβάνει γνώση των δεδομένων ή τα αφαιρεί, ή τα επεξεργάζεται και τα ανακοινώνει σε πρόσωπα που δεν το δικαιούνται οπότε και η ποινή είναι ανάλογη με τη βλάβη που προκλήθηκε.

Τέλος, ως προς την αστική ευθύνη του υπεύθυνου επεξεργασίας προβλέπεται ότι το φυσικό ή νομικό πρόσωπο ιδιωτικού δικαίου που κατά παράβαση του παρόντος νόμου προκαλεί περιουσιακή βλάβη υποχρεούται σε πλήρη αποζημίωση. Αν προκάλεσε ηθική βλάβη υποχρεούται σε χρηματική ικανοποίηση.

4.3.ΠΡΟΒΛΗΜΑΤΙΣΜΟΙ

Τίθεται συχνά το ερώτημα εάν στη πράξη υπερισχύει το « εύλογο ενδιαφέρον» του πολίτη (άρθρο 5 ΚΔΔ) που θέλει να λάβει γνώση ενός εγγράφου που φυλάσσεται σε δημόσια υπηρεσία ή το γενικότερο πνεύμα του νόμου 2472/1997 που σε συνδυασμό με το 9Α του Συντάγματος αντιμετωπίζουν ως παρέμβαση μη ανεκτή από το Δίκαιο κάθε προσπάθεια εισβολής στον ιδιωτικό χώρο. Πριν απαντήσουμε σε αυτό το ερώτημα μπορούμε να εξετάσουμε μια ενδεικτική απόφαση της Αρχής Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων και μια πολύ ενδιαφέρουσα γνωμοδότηση του Γενικού Συμβουλίου του Κράτους.

4.3.1. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΑΡΧΗΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜΟΝ 35/2001

Τα πραγματικά περιστατικά στη βάση των οποίων αποφάσισε η Αρχή έχουν ως εξής:

Την ώρα του μαθήματος των θρησκευτικών μια δεκατετράχρονη μαθήτρια και η συμμαθήτρια της κρατούσαν σημειώσεις στο τετράδιο της πρώτης. Η καθηγήτρια αφαίρεσε το τετράδιο παρά τη διαβεβαίωση της μαθήτριας ότι το περιεχόμενο του αφορούσε προσωπικές σημειώσεις άσχετες με το μάθημα. Οι γονείς της μαθήτριας ζήτησαν την επιστροφή του τετραδίου, το περιεχόμενο του οποίου είχε γίνει ευρέως γνωστό στη σχολική κοινότητα αλλά το αίτημα τους απορρίφθηκε με το επιχείρημα ότι θα διατηρηθεί στο αρχείο του σχολείου, ώστε να συνεκτιμηθεί στη διαγωγή της μαθήτριας. Η Αρχή απεφάνθη ότι οι σημειώσεις εμπίπτουν στην έννοια των προσωπικών δεδομένων και επομένως εφαρμόζεται ο νόμος 2472/1997 για τη προστασία τους. Έτσι κρίθηκε πως η κατοχή του τετραδίου, η καταχώρηση στο αρχείο του σχολείου και η διάδοση του περιεχομένου του συνιστούν «επεξεργασία» ενώ η

βίαη αφαίρεση του δε συνάδει με το θεμιτό τρόπο συλλογής που προβλέπει ο νόμος. Η Αρχή διέταξε επιστροφή του τετραδίου και καταστροφή των φωτοαντιγράφων του.

4.3.2. ΓΝΩΜΟΔΟΤΗΣΗ ΤΟΥ ΝΟΜΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ ΥΠ'ΑΡΙΘΜΟΝ 16/2003

Το νομικό συμβούλιο του κράτους κλήθηκε να απαντήσει στο εάν η διοίκηση πρέπει να χορηγήσει αντίγραφο του πρακτικού συνεδρίασης του υπηρεσιακού συμβουλίου της Γενικής Γραμματείας Δημόσιας Διοίκησης του ΥΠΕΣΔΑ σε υπάλληλο του υπουργείου εξωτερικών. Το αίτημα της υπαλλήλου απορρίφθηκε λόγω έλλειψης ευλόγου ενδιαφέροντος γιατί η ενδιαφερομένη δεν ήταν υπάλληλος της Γενικής Γραμματείας αλλά του Υπουργείου Εξωτερικών.

Καταλήγουμε λοιπόν, στο συμπέρασμα ότι το δημόσιο δικαίωμα γνώσης των διοικητικών εγγράφων και το ατομικό δικαίωμα προστασίας προσωπικών δεδομένων προστατεύουν διαφορετικές εκφάνσεις του ανθρώπινου βίου και εφαρμόζονται υπό διαφορετικές συνθήκες. Σε κάθε περίπτωση πάντως πρέπει να επιλέγονται οι καταλληλότερες διατάξεις με βάση τα εκάστοτε πραγματικά περιστατικά, εκείνες δηλαδή που θα εξασφαλίσουν την πληρέστερη προστασία.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΠΕΜΠΤΟ

5.1. ΣΥΜΠΛΗΡΩΜΑΤΙΚΗ ΝΟΜΟΘΕΣΙΑ

Συμπληρωματική του παραπάνω νόμου, είναι η ρύθμιση του νόμου 2774/1999 για τη προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο τηλεπικοινωνιακό τομέα. Ο νόμος συμμορφώνεται προς την οδηγία 97/66/ΕΚ, περί επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων και προστασίας της ιδιωτικής ζωής στο τηλεπικοινωνιακό τομέα, η οποία βρίσκει εφαρμογή και στο διαδίκτυο, στο μέτρο που η παροχή πρόσβασης σε αυτό εκλαμβάνεται ως τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία. Οι διατάξεις του νόμου 2774/1999 δε χαρακτηρίζονται από αυτό τέλεια αλλά στην ουσία διέπονται και εντάσσονται στο

γενικό πλαίσιο προστασίας του νόμου 2472/1997. Υπερισχύουν ως ειδικότερες μόνο στη περίπτωση που έχουν εξειδικευμένο περιεχόμενο.

Είναι σημαντικό να αναφέρουμε πως στο νόμο 2774/1999 προστίθενται νέοι ορισμοί με τους οποίους διευρύνεται σημαντικά η προστασία στο τομέα των τηλεπικοινωνιών, όπως για παράδειγμα ο «συνδρομητής» που χαρακτηρίζεται κάθε φυσικό ή νομικό πρόσωπο που έχει συνάψει σύμβαση με φορέα παροχής διαθέσιμων στο κοινό τηλεπικοινωνιακών υπηρεσιών για την παροχή αυτών των υπηρεσιών. Άλλο παράδειγμα είναι ο ορισμός του όρου «χρήστης» που είναι το φυσικό πρόσωπο που χρησιμοποιεί διαθέσιμη στο κοινό τηλεπικοινωνιακή υπηρεσία για προσωπικούς ή επαγγελματικούς σκοπούς χωρίς να είναι απαραίτητα συνδρομητής.

Γίνεται λοιπόν αντιληπτό, πως με τις ανωτέρω διατάξεις επιχειρείται η θέσπιση ενός πλέγματος πλήρους προστασίας του ατόμου από τη ραγδαία εξέλιξη των πληροφοριακών συστημάτων. Η προστασία αυτή θέτει στο κέντρο της τον άνθρωπο και κυρίως τη πνευματική του υπόσταση και πάνω από όλα την αξιοπρέπεια του

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΚΤΟ - ΚΟΙΝΟΤΙΚΟ ΡΥΘΜΙΣΤΙΚΟ ΠΛΑΙΣΙΟ

6.1.ΕΙΣΑΓΩΓΗ

Η διαμόρφωση ενός ευρωπαϊκού δικαίου της κοινωνίας της πληροφορίας δεν επιλύει ζητήματα που θέτει η διασυνοριακή φύση αυτής, καθώς η Ευρωπαϊκή Ένωση δε συνιστά παρά ένα υποσύνολο του πλανήτη. Λόγω λοιπόν, των αντιθέσεων που υπάρχουν στους νομικούς πολιτισμούς κρατών που βρίσκονται εντός και εκτός Ε.Ε., και οι οποίες καταδεικνύουν τη δυσκολία προσδιορισμών κοινών αρχών και αξιών κατοχυρώνονται κάποιες οδηγίες οι οποίες έχουν στόχο να θεσμοθετήσουν Αρχές και να βρουν ένα κομβικό σημείο κοινής συμπεριφοράς απέναντι σε αυτές. Ωστόσο οι θέσεις των κρατών – μελών, όπως απεικονίζονται στα κοινοτικά

νομοθετικά κείμενα συνιστούν σημείο αφετηρίας για διεθνή διαπραγμάτευση αρχών και κανόνων.

6.2. ΟΔΗΓΙΑ 95/46/EK

Το Ευρωπαϊκό Κοινοβούλιο και το Συμβούλιο της Ευρωπαϊκής Ένωσης έχοντας υπόψη τη συνθήκη για την ίδρυση της Ευρωπαϊκής Κοινότητας , την πρόταση της Επιτροπής και τη γνώμη της Οικονομικής και Κοινωνικής Επιτροπής θέσπισε την Οδηγία 95/46/EK του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου της 24^{ης} Οκτωβρίου 1995 για τη προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και για την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών.

Η οδηγία 95/46/EK αποτελεί το κείμενο αναφοράς, σε ευρωπαϊκό επίπεδο, σχετικά με την προστασία των προσωπικών δεδομένων. Προβλέπει την καθιέρωση ενός ρυθμιστικού πλαισίου που επιδιώκει να επιτύχει μια ισορροπία μεταξύ ενός υψηλού επιπέδου προστασίας της ιδιωτικής ζωής των προσώπων και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα εντός της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ). Για το σκοπό αυτό, η οδηγία θέτει αυστηρά όρια για τη συλλογή και χρήση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και απαιτεί ότι κάθε κράτος μέλος συγκροτήσει μια ανεξάρτητη εθνική αρχή που είναι υπεύθυνη για την προστασία των δεδομένων αυτών.

Στόχος της οδηγίας σύμφωνα με το άρθρο 1 των γενικών της διατάξεων είναι η προστασία των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων, και ιδίως της ιδιωτικής ζωής, έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Ακόμα , τα κράτη μέλη δεν μπορούν να περιορίζουν ή να απαγορεύουν την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ των κρατών μελών για λόγους συναφείς με την προστασία που εξασφαλίζεται.

Η παρούσα οδηγία εφαρμόζεται σε δεδομένα που τυγχάνουν επεξεργασίας με αυτοματοποιημένες διαδικασίες (π.χ. βάση δεδομένων υπολογιστή για πελάτες) και

των δεδομένων που περιλαμβάνονται ή προορίζονται να αποτελέσουν τμήμα μη αυτοματοποιημένων συστημάτων αρχειοθέτησης (παραδοσιακά αρχεία σε χαρτί).

Αυτό δεν ισχύει για την επεξεργασία των δεδομένων:

-από φυσικό πρόσωπο κατά τη διάρκεια της αποκλειστικά προσωπικών ή οικιακών δραστηριοτήτων.

-κατά τη διάρκεια μιας δραστηριότητας που εμπίπτει στο πεδίο εφαρμογής του κοινοτικού δικαίου, όπως οι δραστηριότητες που αφορούν τη δημόσια ασφάλεια, την άμυνα ή την ασφάλεια του κράτους.

Η ποιότητα των δεδομένων:

τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα πρέπει να υφίστανται σύννομη και θεμιτή, και να συλλέγονται για καθορισμένους, σαφείς και νόμιμους σκοπούς. Πρέπει επίσης να είναι ακριβή και, εφόσον χρειάζεται, να ενημερώνονται.

Σύμφωνα με το άρθρο 4 της παρούσας οδηγίας κάθε κράτος μέλος εφαρμόζει τις εθνικές διατάξεις που θεσπίζει δυνάμει αυτής σε κάθε επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, εφόσον:

α) η επεξεργασία εκτελείται στα πλαίσια των δραστηριοτήτων υπευθύνου εγκατεστημένου στο έδαφος του κράτους μέλους. Όταν ο ίδιος υπεύθυνος είναι εγκατεστημένος στο έδαφος περισσότερων του ενός κρατών μελών, πρέπει να λαμβάνει τα αναγκαία μέτρα ώστε να εξασφαλίζεται ότι κάθε εγκατάστασή του πληροί τις απαιτήσεις που προβλέπει η εφαρμοστέα εθνική νομοθεσία.

β) ο υπεύθυνος δεν είναι εγκατεστημένος στο έδαφος του κράτους μέλους, αλλά σε τόπο όπου εφαρμόζεται η εθνική του νομοθεσία δυνάμει του δημοσίου διεθνούς δικαίου.

γ) ο υπεύθυνος της επεξεργασίας δεν είναι εγκατεστημένος στο έδαφος της Κοινότητας και για τους σκοπούς της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προσφεύγει σε μέσα, αυτοματοποιημένα ή όχι, ευρισκόμενα στο έδαφος του εν λόγω κράτους μέλους, εκτός εάν τα μέσα αυτά χρησιμοποιούνται μόνο με σκοπό τη διέλευση από το έδαφος της Ευρωπαϊκής Κοινότητας.

6.2.1. ΕΙΔΙΚΕΣ ΚΑΤΗΓΟΡΙΕΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 απαγορεύεται να επεξεργάζονται τα προσωπικά δεδομένα που αποκαλύπτουν τη φυλετική ή εθνική καταγωγή, τα πολιτικά φρονήματα, τις θρησκευτικές ή φιλοσοφικές πεποιθήσεις, συμμετοχή σε συνδικαλιστικές οργανώσεις, καθώς και την επεξεργασία των δεδομένων που αφορούν την υγεία ή τη σεξουαλική ζωή. Η διάταξη αυτή έρχεται σε ορισμένες δεξιότητες που αφορούν, για παράδειγμα, περιπτώσεις όπου η επεξεργασία είναι απαραίτητη για την προστασία των ζωτικών συμφερόντων του υποκειμένου των δεδομένων ή για τους σκοπούς της προληπτικής ιατρικής και ιατρικής διάγνωσης.

6.2.2. ΑΠΟΡΡΗΤΟ ΚΑΙ ΑΣΦΑΛΕΙΑ ΤΗΣ ΕΠΕΞΕΡΓΑΣΙΑΣ

Κατά το άρθρο 16 , κάθε πρόσωπο που ενεργεί υπό την εποπτεία του υπευθύνου της επεξεργασίας ή του εκτελούντος την επεξεργασία, περιλαμβανομένου του ιδίου του εκτελούντος την επεξεργασία, και έχει πρόσβαση σε δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα, μπορεί να τα επεξεργασθεί μόνο κατ' εντολή του υπευθύνου της επεξεργασίας, εκτός εάν υποχρεούται προς τούτο από το νόμο.

Κατά το άρθρο 17 , τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας πρέπει να λαμβάνει τα κατάλληλα τεχνικά και οργανωτικά μέτρα για την προστασία από τυχαία ή παράνομη καταστροφή, τυχαία απώλεια, αλλοίωση, απαγορευμένη διάδοση ή πρόσβαση, ιδίως εάν η επεξεργασία συμπεριλαμβάνει και διαβίβαση των δεδομένων μέσω δικτύου, και από κάθε άλλη μορφή αθέμιτης επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα.

Τα μέτρα αυτά πρέπει να εξασφαλίζουν, λαμβανομένης υπόψη της τεχνολογικής εξέλιξης και του κόστους εφαρμογής τους, επίπεδο ασφαλείας ανάλογο προς τους κινδύνους που απορρέουν από την επεξεργασία και τη φύση των δεδομένων που απολαύουν προστασίας.

Ακόμη , τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι ο υπεύθυνος της επεξεργασίας οφείλει, σε περίπτωση επεξεργασίας για λογαριασμό του, να επιλέγει προς εκτέλεση της επεξεργασίας πρόσωπο το οποίο παρέχει επαρκείς εγγυήσεις όσον αφορά τα μέτρα

τεχνικής ασφάλειας και οργάνωσης της επεξεργασίας και να εξασφαλίζει την τήρηση των μέτρων αυτών.

Η εκτέλεση επεξεργασίας μέσω άλλου προσώπου πρέπει να διέπεται από σύμβαση ή δικαιοπραξία που συνδέει τον εκτελούντα με τον υπεύθυνο της επεξεργασίας και προβλέπει ιδίως:

- ότι ο εκτελών την επεξεργασία ενεργεί μόνον κατ' εντολήν του υπευθύνου της επεξεργασίας,

- ότι οι υποχρεώσεις που προβλέπονται στην παράγραφο 1, όπως ορίζονται από τη νομοθεσία του κράτους μέλους στο οποίο είναι εγκατεστημένος ο εκτελών την επεξεργασία, βαρύνουν και τον εκτελούντα την επεξεργασία.

Για αποδεικτικούς λόγους, τα τμήματα της σύμβασης ή δικαιοπραξίας που αφορούν την προστασία των δεδομένων και τις απαιτήσεις σχετικά με τα μέτρα που προβλέπονται στην παράγραφο 1 καταρτίζονται εγγράφως ή σε άλλη ανάλογη μορφή.

6.2.3. ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ(ΑΡΘΡΑ 25 ΚΑΙ 26 ΟΔΗΓΙΑΣ 95/46/ΕΚ)

Βασικές αρχές

Τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η διαβίβαση προς τρίτη χώρα δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, που έχουν υποστεί επεξεργασία ή πρόκειται να υποστούν επεξεργασία μετά τη διαβίβασή τους, επιτρέπεται μόνον εάν, τηρουμένων των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται σύμφωνα με τις λοιπές διατάξεις της παρούσας οδηγίας, η εν λόγω τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας.

Η επάρκεια της προστασίας που παρέχεται από τρίτη χώρα σταθμίζεται λαμβανομένων υπόψη όλων των περιστάσεων που επηρεάζουν μια διαβίβαση ή κατηγορία διαβιβάσεων δεδομένων ειδικότερα, εξετάζονται η φύση των δεδομένων, οι σκοποί και η διάρκειά της ή των προβλεπόμενων επεξεργασιών, η χώρα προέλευσης και τελικού προορισμού, οι γενικοί ή τομεακοί κανόνες δικαίου, οι επαγγελματικοί κανόνες και τα μέτρα ασφαλείας που ισχύουν στην εν λόγω τρίτη χώρα.

Τα κράτη μέλη και η Επιτροπή ενημερώνονται αμοιβαία οσάκις θεωρούν ότι μια τρίτη χώρα δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας.

Όταν η Επιτροπή διαπιστώνει ότι μια τρίτη χώρα δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας κατά την έννοια της παραγράφου 2 του παρόντος άρθρου, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα ώστε να αποφευχθεί οποιαδήποτε διαβίβαση τέτοιου είδους δεδομένων προς την εν λόγω τρίτη χώρα.

Η Επιτροπή αρχίζει την κατάλληλη στιγμή διαπραγματεύσεις ώστε να επανορθωθεί η κατάσταση που προκύπτει από τη διαπίστωση που έχει γίνει .

Η Επιτροπή μπορεί να αποφανθεί ότι μια τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας , λόγω της εσωτερικής της νομοθεσίας ή των διεθνών δεσμεύσεων που έχει αναλάβει, ιδίως κατόπιν διαπραγματεύσεων, ώστε να εξασφαλίζει την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών ελευθεριών και δικαιωμάτων των προσώπων.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση της Επιτροπής.

Παρεκκλίσεις

Κατά παρέκκλιση από τα παραπάνω , και με την επιφύλαξη αντιθέτων διατάξεων της εθνικής νομοθεσίας που διέπουν κατ' ιδίαν περιπτώσεις, τα κράτη μέλη προβλέπουν ότι η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτη χώρα που δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας μπορεί να πραγματοποιηθεί εφόσον:

α) το πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα έχει συναινέσει ρητώς στη διαβίβαση ή

β) η διαβίβαση είναι αναγκαία για την εκτέλεση σύμβασης μεταξύ του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα και του υπευθύνου επεξεργασίας ή για την εκτέλεση προσυμβατικών μέτρων ληφθέντων κατ' αίτηση του προσώπου αυτού ή

γ) η διαβίβαση είναι αναγκαία για τη συνομολόγηση ή την εκτέλεση σύμβασης που έχει συναφθεί ή πρόκειται να συναφθεί μεταξύ του υπευθύνου επεξεργασίας και τρίτου προς το συμφέρον του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή

δ) η διαβίβαση είναι αναγκαία ή απαιτείται εκ του νόμου για τη διασφάλιση σημαντικού δημοσίου συμφέροντος ή για την αναγνώριση, άσκηση ή υπεράσπιση ενός δικαιώματος ενώπιον του δικαστηρίου ή

ε) η διαβίβαση είναι αναγκαία για τη διασφάλιση ζωτικού συμφέροντος του προσώπου στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα ή

στ) η διαβίβαση πραγματοποιείται από δημόσιο μητρώο το οποίο προορίζεται βάσει νομοθετικών ή κανονιστικών διατάξεων για την παροχή πληροφοριών στο κοινό και είναι προσιτό είτε στο κοινό γενικά είτε σε οποιοδήποτε πρόσωπο μπορεί να αποδείξει έννομο συμφέρον, εφόσον στη συγκεκριμένη περίπτωση πληρούνται οι σχετικές νόμιμες προϋποθέσεις.

Ένα κράτος μέλος μπορεί να επιτρέπεται μία ή πλείονες διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτη χώρα η οποία δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας , εφόσον ο υπεύθυνος της επεξεργασίας παρέχει επαρκείς εγγυήσεις για την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων καθώς και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων οι εγγυήσεις μπορούν ιδίως να απορρέουν από κατάλληλες συμβατικές ρήτρες.

Το κράτος μέλος ενημερώνει την Επιτροπή και τα άλλα κράτη μέλη για τις άδειες που χορηγεί.

Εάν διατυπωθεί από άλλο κράτος μέλος ή την Επιτροπή ένσταση δεόντως αιτιολογημένη όσον αφορά την προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων, η Επιτροπή θεσπίζει τα κατάλληλα μέτρα.

Τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα προκειμένου να συμμορφωθούν με την απόφαση της Επιτροπής.

Εάν η Επιτροπή αποφανθεί ότι ορισμένες τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες παρέχουν τις επαρκείς εγγυήσεις, τα κράτη μέλη λαμβάνουν τα αναγκαία μέτρα για να συμμορφωθούν προς την απόφαση της Επιτροπής.

Κάθε πρόσωπο έχει το δικαίωμα προσφυγής του άρθρου 22 της Οδηγίας .Μπορεί ,δηλαδή να προσφύγει ενώπιον δικαστηρίου σε περίπτωση παραβίασεως

δικαιωμάτων κατοχυρωμένων από την εθνική νομοθεσία που εφαρμόζεται στη σχετική επεξεργασία.

Επιπλέον, κάθε πρόσωπο που έχει υποστεί ζημία ως αποτέλεσμα την παράνομη επεξεργασία των προσωπικών τους δεδομένων έχει το δικαίωμα να λάβει αποζημίωση για τη ζημία που υπέστη.

Σύμφωνα με τις τελικές διατάξεις της παρούσας Οδηγίας και συγκεκριμένα το άρθρο 33 αυτής, τα κράτη μέλη μεριμνούν ώστε οι επεξεργασίες που είχαν αρχίσει ήδη κατά την ημερομηνία της έναρξης ισχύος των εθνικών διατάξεων που θεσπίζονται κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας θα συμμορφωθούν προς τις διατάξεις αυτές εντός τριών ετών από την ημερομηνία αυτή.

Κατ'εξαιρέση, τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν ότι οι επεξεργασίες δεδομένων που περιέχονται ήδη σε χειρόγραφα αρχεία κατά την ημερομηνία της έναρξης ισχύος των εθνικών διατάξεων που έχουν θεσπισθεί κατ' εφαρμογή της παρούσας οδηγίας πρέπει να συμμορφωθούν προς την παρούσα οδηγία εντός δώδεκα ετών από την ημερομηνία έκδοσής της. Τα κράτη μέλη επιτρέπουν εν πάση περιπτώσει στο πρόσωπο στο οποίο αναφέρονται τα δεδομένα να επιτυγχάνει, κατόπιν αιτήσεώς του, τη διόρθωση, τη διαγραφή ή το κλείδωμα των ελλιπών ή ανακριβών δεδομένων ή των δεδομένων που έχουν αποθηκευθεί κατά τρόπο ασυμβίβαστο προς τους νόμιμους σκοπούς τους οποίους επιδιώκει ο υπεύθυνος της επεξεργασίας.

Τα κράτη μέλη μπορούν να προβλέψουν, με την επιφύλαξη κατάλληλων εγγυήσεων, ότι τα δεδομένα που αποθηκεύονται αποκλειστικά προς το σκοπό της ιστορικής έρευνας δεν χρειάζεται να εναρμονισθούν.

Τα κράτη μέλη οφείλουν να ανακοινώσουν στην Επιτροπή τα κείμενα των διατάξεων εσωτερικού δικαίου που θεσπίζουν στον τομέα που διέπεται από την παρούσα οδηγία.

6.3. ΟΔΗΓΙΑ 2002/915/ΕΚ «ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΙΔΙΩΤΙΚΗΣ ΖΩΗΣ ΣΤΙΣ ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΕΠΙΚΟΙΝΩΝΙΕΣ.»

Σχετίζεται με την προστασία της ιδιωτικής ζωής στον τομέα των ηλεκτρονικών επικοινωνιών και περιέχει διατάξεις πάνω σε ορισμένα περισσότερο ή λιγότερο ευαίσθητα δεδομένα , όπως η διατήρηση των δεδομένων σύνδεσης από τα κράτη μέλη για σκοπούς αστυνομικής επιτήρησης , η αποστολή ηλεκτρονικών μηνυμάτων χωρίς να έχουν ζητηθεί , η χρήση μαρτύρων σύνδεσης («cookies») και η συμπερίληψη των προσωπικών δεδομένων στους δημοσίους καταλόγους.

6.4. ΑΠΟΦΑΣΗ 2004/1915/ΕΚ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΤΥΠΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΣΥΜΒΑΤΙΚΕΣ ΡΗΤΡΕΣ ΓΙΑ ΤΗ ΔΙΑΒΙΒΑΣΗ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΟΥ ΧΑΡΑΚΤΗΡΑ ΠΡΟΣ ΤΡΙΤΕΣ ΧΩΡΕΣ

Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή ενέκρινε τις νέες τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες που μπορούν να χρησιμοποιήσουν οι επιχειρήσεις για να εξασφαλίσουν τις εγγυήσεις κατά τη διαβίβαση των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες. Οι ρήτρες αυτές εξασφαλίζουν ένα επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που διαβιβάζονται εφόσον υποχρεώνουν τα κράτη μέλη να αναγνωρίσουν ότι οι εταιρείες ή οργανισμοί που χρησιμοποιούν τέτοιες ρήτρες πρέπει να εξασφαλίζουν ένα επαρκές επίπεδο προστασίας των δεδομένων.

6.5.ΧΑΡΤΗΣ ΤΩΝ ΘΕΜΕΛΙΩΔΩΝ ΔΙΚΑΙΩΜΑΤΩΝ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ

Σύμφωνα με το άρθρο 8 του χάρτη θεμελιωδών δικαιωμάτων της Ευρωπαϊκής ένωσης κάθε πρόσωπο έχει δικαίωμα στη προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα που το αφορούν. Η επεξεργασία αυτών των δεδομένων πρέπει να γίνεται νομίμως, για καθορισμένους σκοπούς και με βάση τη συγκατάθεση του ενδιαφερομένου ή για άλλους θεμιτούς λόγους που προβλέπονται από το νόμο. Κάθε πρόσωπο δικαιούται πρόσβαση στα συλλεγμένα δεδομένα που το αφορούν και να

επιτυγχάνει τη διόρθωση τους. Ο σεβασμός των κανόνων αυτών υπόκειται στον έλεγχο ανεξάρτητης Αρχής.

6.6. ΑΠΟΦΑΣΕΙΣ ΕΥΡΩΠΑΙΚΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΑ ΔΕΔΟΜΕΝΑ

Η ευρωπαϊκή πολιτική προστασίας των προσωπικών δεδομένων σκοπό έχει να επιτύχει την κατάλληλη ισορροπία ανάμεσα σ' ένα υψηλό επίπεδο προστασίας της ιδιωτικής ζωής των πολιτών και στην ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα στο εσωτερικό της ΕΕ.

Γι' αυτόν ακριβώς τον λόγο καθορίστηκαν αυστηρά όρια στη συλλογή και τη χρήση των προσωπικών δεδομένων και ζητήθηκε από κάθε κράτος μέλος να δημιουργήσει έναν ανεξάρτητο εθνικό φορέα για θέματα προστασίας προσωπικών δεδομένων.

Επίσης, καθορίστηκαν στόχοι για την καλύτερη προστασία της ιδιωτικής ζωής με τη χρήση της τεχνολογίας πληροφοριών και επικοινωνιών, ενώ προβλέπεται η λήψη συγκεκριμένων μέτρων για την επίτευξη των στόχων αυτών.

Στις 25 Ιανουαρίου 2012, η Ευρωπαϊκή Επιτροπή πρότεινε συνολική μεταρρύθμιση των ευρωπαϊκών κανόνων του 1995 περί προστασίας δεδομένων στο διαδίκτυο με στόχο την κατοχύρωση του δικαιώματος στην ιδιωτική ζωή και την ενίσχυση της ψηφιακής οικονομίας της Ευρώπης.

6.6.1. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2011/61/ΕΕ

Στις 31 Ιανουαρίου 2011, η επιτροπή κλήθηκε να αποφανθεί σχετικά με την επάρκεια της προστασίας των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από το κράτος του Ισραήλ όσον αφορά την αυτοματοποιημένη επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα, σύμφωνα με την οδηγία 95/46/ΕΚ.

Η ευρωπαϊκή Επιτροπή σκεπτόμενη τις διατάξεις της οδηγίας και συγκρίνοντας τη με το νομικό σύστημα του κράτους του Ισραήλ απεφάνθη πως το κράτος αυτό εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας όσον αφορά τη διαβίβαση δεδομένων

προσωπικού χαρακτήρα από την Ευρωπαϊκή ένωση σε σχέση με τις αυτοματοποιημένες διεθνείς διαβιβάσεις δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και ότι σε περίπτωση που οι διαβιβάσεις δεν είναι αυτοματοποιημένες υπόκεινται σε περαιτέρω αυτοματοποιημένη επεξεργασία στο κράτος του Ισραήλ. Εφόσον οποιοσδήποτε αρμόδιος φορέας για τη διασφάλιση της τήρησης κανόνων προστασίας στο κράτος του Ισραήλ δεν εκπληρώνει αποτελεσματικά την αποστολή του, η επιτροπή ενημερώνει σχετικά της αρμόδια Ισραηλινή Αρχή και αν το κρίνει απαραίτητο υποβάλλει σχέδιο μέτρων με σκοπό τη κατάργηση ή την αναστολή της παρούσας απόφασης ή το περιορισμό του πεδίου εφαρμογής.

Η επιτροπή παρακολουθεί την εφαρμογή της παρούσας απόφασης από το Ισραήλ. Ειδικότερα παρακολουθεί την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε χειρογραφικές βάσεις δεδομένων.

6.6.2. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2008/49/ΕΚ

Στις 12 Δεκεμβρίου 2007, η επιτροπή απεφάνθη σχετικά με τη προστασία των προσωπικών δεδομένων κατά την εφαρμογή του Συστήματος Πληροφόρησης για την εσωτερική αγορά (IMI).

Το IMI αποσκοπεί στη διευκόλυνση της εφαρμογής των νομοθετικών πράξεων στο τομέα της εσωτερικής αγοράς, οι οποίες συνεπάγονται ανταλλαγή πληροφοριών μεταξύ των διοικήσεων των κρατών μελών. Στο πλαίσιο του IMI θα πρέπει να εξασφαλίζεται η προστασία των προσωπικών δεδομένων. Η ανταλλαγή πληροφοριών με ηλεκτρονικά μέσα μεταξύ των κρατών μελών πρέπει να διεξάγεται κατά τρόπο συμβατό με τους κανόνες προστασίας των προσωπικών δεδομένων που καθορίζονται στην οδηγία 95/46/ΕΚ για τη προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Προκειμένου να εξασφαλιστεί η δυνατότητα υποβολής επακόλουθων ερωτήσεων μεταξύ των αρμόδιων Αρχών και να αντιμετωπιστούν περιπτώσεις όπου πρόσωπο που αποτελεί υποκείμενο δεδομένων επιθυμεί να υποβάλλει προσφυγή κατά αρνητικής διοικητικής απόφασης, που ελήφθη κατόπιν ανταλλαγής πληροφοριών, όλα τα προσωπικά δεδομένα που ανταλλάσσονται μεταξύ αρμόδιων αρχών και υφίστανται επεξεργασία στο πλαίσιο του IMI θα πρέπει να

διατηρούνται επί έξι μήνες μετά το τυπικό κλείσιμο της ανταλλαγής πληροφοριών. Ύστερα θα πρέπει να διαγράφονται.

Η επιτροπή απεφάνθη πως οι αρμόδιες Αρχές των κρατών μελών ανταλλάσσουν προσωπικά δεδομένα και τα υποβάλλουν σε επεξεργασία μόνον για σκοπούς που καθορίζονται σε νομοθετικές πράξεις, βάσει των οποίων διεξάγεται η ανταλλαγή πληροφοριών. Οι υπεύθυνη επεξεργασίας διασφαλίζουν ότι το υποκείμενο των δεδομένων έχει όντως την ευχέρεια να ασκήσει τα δικαιώματα του στη πληροφόρηση, την πρόσβαση, τη διόρθωση, την υποβολή ενστάσεων, σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία προστασίας των δεδομένων. Τα προσωπικά δεδομένα περιλαμβάνουν το ονοματεπώνυμο, την επαγγελματική ηλεκτρονική διεύθυνση, τον επαγγελματικό αριθμό τηλεφώνου και τον αριθμό τηλεομοιοτυπίας των χρηστών του IMI. Μόνο φυσικά πρόσωπα που εργάζονται υπό τον έλεγχο αρμόδιας Αρχής επιτρέπεται να χρησιμοποιούν το IMI.

6.6.3. ΑΠΟΦΑΣΗ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 2001/497/ΕΚ

Στις 15 Ιουνίου 2001 η επιτροπή απεφάνθη σχετικά με τις τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες για τη διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς τρίτες χώρες. Δυνάμει της οδηγίας 95/46/ΕΚ απαιτείται από τα κράτη μέλη να προβλέπουν ότι η διαβίβαση δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα προς Τρίτη χώρα επιτρέπεται μόνο εάν η εν λόγω Τρίτη χώρα εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας των δεδομένων και οι νόμοι των κρατών μελών έχουν τηρηθεί πριν από τη διαβίβαση. Ωστόσο η οδηγία ορίζει επίσης ότι τα κράτη μέλη μπορούν να επιτρέπουν, τηρουμένων ορισμένων εγγυήσεων, μια οι περισσότερες διαβιβάσεις δεδομένων προς Τρίτη χώρα η οποία δεν εξασφαλίζει ικανοποιητικό επίπεδο προστασίας. Οι εν λόγω εγγυήσεις μπορούν ιδίως να απορρέουν από κατάλληλες συμβατικές ρήτρες.

Η επιτροπή απεφάνθη πως οι τυποποιημένες συμβατικές ρήτρες θεωρείται ότι παρέχουν επαρκείς εγγυήσεις για τη προστασία της ιδιωτικής ζωής και των θεμελιωδών δικαιωμάτων και ελευθεριών των προσώπων καθώς και την άσκηση των σχετικών δικαιωμάτων τους.

6.6.4. ΑΠΟΦΑΣΗ ΕΥΡΩΠΑΪΚΟΥ ΚΟΙΝΟΒΟΥΛΙΟΥ, ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΚΑΙ ΤΗΣ ΕΠΙΤΡΟΠΗΣ 1247/2002/ΕΚ

Την 1^η Ιουλίου 2002 η επιτροπή, το Ευρωπαϊκό κοινοβούλιο και το Συμβούλιο κλήθηκαν να αποφασίσουν σχετικά με το καθεστώς και τους γενικούς όρους άσκησης καθηκόντων του Ευρωπαϊκού επόπτη προστασίας δεδομένων.

Ο ευρωπαϊό επόπτης προστασίας δεδομένων αποτελεί μια ανεξάρτητη εποπτική Αρχή που είναι αρμόδια για τη παρακολούθηση της εφαρμογής στα όργανα και τους οργανισμούς της κοινότητας των κοινοτικών πράξεων που αφορούν τη προστασία των φυσικών προσώπων έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα και την ελεύθερη κυκλοφορία των δεδομένων αυτών. Οι κανόνες σχετικά με τη προστασία των δεδομένων σκοπό έχουν να εξασφαλίσουν τη προστασία των ελευθεριών και των θεμελιωδών δικαιωμάτων των φυσικών προσώπων και ιδίως τη προσωπική και οικογενειακή τους ζωή έναντι της επεξεργασίας δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα. Ο ευρωπαϊός επόπτης προστασίας δεδομένων δεσμεύεται από το κοινοτικό δίκαιο και θα πρέπει να τηρεί το κανονισμό του Ευρωπαϊκού κοινοβουλίου και του συμβουλίου. Η έδρα του είναι στις Βρυξέλλες.

Η επιτροπή απεφάνθη πως ο ευρωπαϊός επόπτης προστασίας δεδομένων εξομοιώνεται με δικαστή του δικαστηρίου των Ευρωπαϊκών κοινοτήτων όσον αφορά το καθορισμό του μισθού του, των επιδομάτων του, της σύνταξης καθώς και κάθε άλλης παροχής. Διορίζεται ύστερα από δημόσια πρόσκληση υποβολής υποψηφιοτήτων που επιτρέπει σε όλους τους ενδιαφερόμενους στο σύνολο της κοινότητας να υποβάλλουν υποψηφιότητα.

6.7. ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΣΤΟ ΠΕΔΙΟ ΤΩΝ ΕΡΓΑΣΙΑΚΩΝ ΣΧΕΣΕΩΝ

Η εργασιακή σχέση, όπως άλλωστε κάθε σχέση, βασίζεται σε μεγάλο βαθμό στην επεξεργασία πληροφοριών. Η οργάνωση και διεύθυνση εργασίας προϋποθέτει την επεξεργασία των δεδομένων των εργαζομένων.

Η σχέση εργασίας καθίσταται όλο και περισσότερο μια πολλαπλή πηγή πληροφοριών. Η παραδοσιακή μορφή επεξεργασίας περιλαμβάνει τη συλλογή και

επεξεργασία στοιχείων για τη καταβολή του μισθού, τις αναρρωτικές άδειες, ή τον υπολογισμό ασφαλιστικών εισφορών. Η αναδιάρθρωση των εργασιακών σχέσεων συνεπιφέρουν ποσοτική αύξηση και ένταση στην επεξεργασία πληροφοριών που αφορούν τους εργαζόμενους. Η ανάπτυξη συστημάτων διαχείρισης προσωπικού, προσφέρουν πληρέστερη γνώση του «προφίλ» του εργαζομένου.

Η επεξεργασία προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων βρίσκει καταρχήν τον λόγο θεμελίωσης της στο συμφέρον του εργοδότη και ειδικότερα στο «διευθυντικό δικαίωμα».

6.8. Η ΟΔΗΓΙΑ 115/2001 ΠΕΡΙ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ ΤΩΝ ΕΡΓΑΖΟΜΕΝΩΝ

Η Αρχή εφάρμοσε ρυθμιστικούς κανόνες και οι λύσεις που δόθηκαν εξασφάλισαν ένα επίπεδο προστασίας των προσωπικών δεδομένων αρκετά υψηλό. Ωστόσο η Αρχή, διαπιστώνοντας ότι η εφαρμογή των γενικών κανόνων, δεν λαμβάνει υπόψη τους ιδιαίτερους σκοπούς, τις συνθήκες και γενικά το περιβάλλον της εργασιακής σχέσης, έκρινε σκόπιμη την έκδοση της οδηγίας 11/2001. Η Αρχή Προστασίας Δεδομένων, ασκώντας την αρμοδιότητα του άρθρου 19, έκρινε σκόπιμη την έκδοση της παρούσας Οδηγίας, με την οποία ερμηνεύονται οι κανόνες των Ν. 2472/97 και 2774/99, ώστε να είναι ευκολότερη και σαφέστερη η εφαρμογή των επιταγών του νόμου, με σκοπό την αποτελεσματική προστασία των προσωπικών δεδομένων των εργαζομένων. Η χρησιμότητα της ενιαίας εφαρμογής των θεμάτων που αφορούν την προστασία του ατόμου από την επεξεργασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα σε ειδικούς τομείς, και επομένως και στον τομέα των εργασιακών σχέσεων, είναι αυτονόητη και χρήσιμη. Η ενιαία εφαρμογή της χρήσης των προσωπικών δεδομένων στον τομέα της εργασίας, στο σημαντικότερο βάθρο δηλ. της κοινωνικής συνοχής, θα συντελέσει στην ασφάλεια του δικαίου και στη γνώση των δικαιωμάτων και των υποχρεώσεων των κοινωνικών εταίρων. Η Οδηγία αυτή, εκδίδεται με σκοπό να καθορισθούν τα ακραία όρια εντός των οποίων ο εργοδότης/ προϊστάμενος, ασκώντας το διευθυντικό του δικαίωμα και δικαίωμα οργάνωσης της επιχείρησης, δικαιούται, κατά την κείμενη νομοθεσία, να επεξεργάζεται τα προσωπικά δεδομένα των εργαζομένων. Με αυτή την οδηγία επιχειρείται η ερμηνεία της νομοθεσίας περί

προστασίας των προσωπικών δεδομένων κατά την εκτέλεση της εργασιακής σχέσης. Δηλαδή η Αρχή Προστασίας Προσωπικών Δεδομένων, προσπαθώντας να συλλάβει τις περιπτώσεις επεξεργασίας που είναι δυνατό να εμφανισθούν κατά την εκτέλεση της εργασιακής σχέσης και έχοντας υπόψη την κείμενη νομοθεσία, προβαίνει στην κατά την κρίση της ερμηνεία, αφήνοντας έτσι να διαφανεί πώς θα έκρινε στο μέλλον μία συγκεκριμένη περίπτωση επεξεργασίας προσωπικών δεδομένων που θα εμφανίζονταν ενώπιον της προκειμένου να αποφανθεί, αν αυτή είναι νόμιμη ή όχι.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΕΒΔΟΜΟ

7.1. ΠΟΙΝΙΚΗ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑ ΤΩΝ ΠΡΟΣΩΠΙΚΩΝ ΔΕΔΟΜΕΝΩΝ

Το άρθρο 370 ΠΚ, δημιουργεί αξιόποιο αδίκημα παραβίασης των δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα από τον οποιονδήποτε. Το άρθρο αυτό διευρύνει το κύκλο των προσώπων που τιμωρούνται για την επεξεργασία προσωπικών δεδομένων και προβλέπει ποινικές κυρώσεις. Όποιος χωρίς δικαίωμα επεμβαίνει με οποιονδήποτε τρόπο σε αρχείο δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα ή λαμβάνει γνώση ή τα αφαιρεί, αλλοιώνει, βλάπτει, καταστρέφει, επεξεργάζεται, μεταδίδει, ανακοινώνει, τα καθιστά προσιτά σε μη δικαιούμενα πρόσωπα ή επιτρέπει στα πρόσωπα αυτά να λάβουν γνώση των εν λόγω δεδομένων ή τα εκμεταλλεύεται με οποιονδήποτε τρόπο, τιμωρείται με φυλάκιση και με χρηματική ποινή και αν πρόκειται για ευαίσθητα δεδομένα με φυλάκιση τουλάχιστον ενός (1) έτους και χρηματική ποινή τουλάχιστον 2.900€ έως 29.000€, αν η πράξη δεν τιμωρείται βαρύτερα από άλλες διατάξεις.

ΚΕΦΑΛΑΙΟ ΟΓΔΟΟ

8.1. ΓΕΝΙΚΗ ΑΞΙΟΛΟΓΗΣΗ ΤΗΣ ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΤΗΣ ΙΔΙΩΤΙΚΟΤΗΤΑΣ ΣΤΗΝ ΕΛΛΑΔΑ

Κάθε χρόνο από το 1997 το Electronic Privacy Information Center και η οργάνωση Privacy International έχουν αναλάβει την διεξαγωγή μιας εκτεταμένης έρευνας και τη συνακόλουθη εκπόνηση μιας ετήσιας αναφοράς που αφορά την κατάσταση και τις εξελίξεις ως προς το σεβασμό της δηκτικότητας και των ανθρώπινων δικαιωμάτων σε ένα πλήθος χωρών παγκοσμίως.

Η έρευνα για την εν λόγω αξιολόγηση στηρίχτηκε σε παράγοντες όπως ο βαθμός συνταγματικής προστασίας της ιδιωτικότητας, το είδος και η έκταση της σχετικής νομοθεσίας κάθε χώρας, το καθεστώς της διασύνδεσης αρχείων, της χρήσεως βιομετρικών μεθόδων και οπτικής επιτήρησης, όπως και η δυνατότητα πρόσβασης κυβερνητικών υπηρεσιών σε δεδομένα, η διασυνοριακή ροή δεδομένων και η προσχώρηση της κάθε χώρας σε διεθνείς συνθήκες.

Στην πιο πρόσφατη έκθεση του 2007 αξιολογήθηκαν 47 χώρες στις οποίες περιλαμβάνονται όλες οι χώρες της ευρωπαϊκής ένωσης. Αναλυτικότερα, η έρευνα συμπέρανε, μεταξύ άλλων, ότι το 2007 η κατάσταση επιδεινώθηκε σημαντικά καθώς οι κυβερνήσεις επεδίωξαν τη συγκέντρωση ολοένα και περισσότερων στοιχείων για τους πολίτες των κρατών τους ενώ στην ευρωπαϊκή ένωση οι πρωτοβουλίες των Βρυξελών για πολιτικές επιτηρήσεις (με πρόσχημα την καταπολέμηση της τρομοκρατίας της παράνομης μετανάστευσης και της δημόσιας αφέλειας) διαβρώσανε το καθεστώς προστασίας της ιδιωτικότητας ακόμα και σε χώρες που ήταν παραδοσιακά ευαισθητοποιημένες στον τομέα αυτό (όπως π.χ. η Γερμανία). Η Μεγάλη Βρετανία παρουσιάζει τη χειρότερη εικόνα στη Ε.Ε. ενώ οι χώρες που τοποθετούνται στη χειρότερη θέση της κλίμακας είναι η Μαλαισία, η Ρωσία και η Κίνα. Ευτυχής διαπίστωση αποτελεί το γεγονός ότι η Ελλάδα τοποθετείται στην υψηλότερη θέση της λίστας παρέχοντας ικανοποιητικές εγγυήσεις κατά των παραβιάσεων ιδιωτικότητας. Το γεγονός αυτό, που φαίνεται να αποδίδεται στο αυστηρό νομικό σύστημα, στην απρόσκοπτη λειτουργία της Ανώτατης Αρχής και στη γενικότερη κουλτούρα, είναι

ιδιαίτερα ενθαρρυντικό χωρίς ωστόσο να λείπουν και θορυβώδη σκάνδαλα παραβιάσεων όπως εκείνα των τηλεφωνικών υποκλοπών συνομιλιών κυβερνητικών στελεχών από τη Vodafone.

ΣΥΜΠΕΡΑΣΜΑΤΑ

Τα δικαιώματα των φυσικών προσώπων πρέπει να συνεχίζουν να διασφαλίζονται όταν τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται από την ΕΕ σε τρίτες χώρες καθώς και όταν στοχοθετούνται φυσικά πρόσωπα στα κράτη μέλη και τα δεδομένα τους χρησιμοποιούνται ή αναλύονται από παρόχους υπηρεσιών τρίτων χωρών. Αυτό σημαίνει ότι τα πρότυπα προστασίας δεδομένων της ΕΕ πρέπει να ισχύουν ανεξαρτήτως της γεωγραφικής θέσης.

Ειδικά στη σημερινή εποχή, τα δεδομένα προσωπικού χαρακτήρα διαβιβάζονται διαμέσου ενός αυξανόμενου αριθμού ιδεατών και γεωγραφικών συνόρων και αποθηκεύονται σε εξυπηρετητές σε πολλές χώρες.

Οι δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες είναι κώδικες πρακτικής βασισμένοι στα ευρωπαϊκά πρότυπα προστασίας των δεδομένων, που έχουν εγκριθεί από τουλάχιστον μία ΑΠΔ, τους οποίους καταρτίζουν και ακολουθούν εθελοντικά οι οργανισμοί προκειμένου να διασφαλίσουν επαρκείς εγγυήσεις για κατηγορίες διαβιβάσεων δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα μεταξύ επιχειρήσεων που ανήκουν στον ίδιο όμιλο και δεσμεύονται από τους εν λόγω κανόνες. Δεν καλύπτονται ρητά από την οδηγία 95/46/ΕΚ αλλά έχουν αναπτυχθεί στην πράξη μεταξύ των ΑΠΔ.

.Για την αντιμετώπιση των προκλήσεων της παγκοσμιοποίησης, απαιτούνται ευέλικτα εργαλεία και μηχανισμοί και παράλληλα είναι απαραίτητη η κατοχύρωση της προστασίας των δεδομένων των φυσικών προσώπων χωρίς καθόλου κενά.

Θα πρέπει λοιπόν να υπάρχουν σαφείς κανόνες που να καθορίζουν πότε το δίκαιο της ΕΕ εφαρμόζεται στους υπεύθυνους της επεξεργασίας δεδομένων που είναι εγκατεστημένοι σε τρίτες χώρες, ιδίως με τη διευκρίνιση ότι όταν αγαθά και υπηρεσίες προσφέρονται σε φυσικά πρόσωπα στην ΕΕ ή όταν η συμπεριφορά τους παρακολουθείται, εφαρμόζονται οι ευρωπαϊκοί κανόνες. Επίσης, οποιεσδήποτε αποφάσεις λαμβάνονται από την Ευρωπαϊκή Επιτροπή βάσει ρητών και σαφών κριτηρίων θα πρέπει να είναι κατοχυρωμένες, συμπεριλαμβανομένου του τομέα αστυνομικής συνεργασίας και ποινικής δικαιοσύνης.

Οι κανόνες και οι αποφάσεις που αφορούν τη προστασία δεδομένων προσωπικού χαρακτήρα θα πρέπει να διευκολυνθούν με την ενίσχυση και την απλούστευση των

κανόνων για την καλύτερη κατανόηση τους. Αυτό μπορεί να επιτευχθεί ιδίως με τον εξορθολογισμό και την επέκταση της χρήσης εργαλείων όπως οι δεσμευτικοί εταιρικοί κανόνες, ώστε να μπορούν να χρησιμοποιηθούν για να καλύψουν εκτελούντες επεξεργασία δεδομένων και εντός ομίλων εταιρειών, αντανακλώντας με αυτόν τον τρόπο καλύτερα τον αυξανόμενο αριθμό εταιρειών που ασκούν δραστηριότητες επεξεργασίας δεδομένων, ιδίως υπό τη μορφή υπολογιστικού νέφους.

Η μεταρρύθμιση της προστασίας δεδομένων στην ΕΕ αποβλέπει στην οικοδόμηση σύγχρονου, ισχυρού, συνεκτικού και συνολικού πλαισίου προστασίας δεδομένων για την Ευρωπαϊκή Ένωση. Το θεμελιώδες δικαίωμα προστασίας δεδομένων των φυσικών προσώπων θα ενισχυθεί. Θα τηρηθούν άλλα δικαιώματα, όπως η ελευθερία έκφρασης και πληροφόρησης, τα δικαιώματα του παιδιού, το δικαίωμα του επιχειρείν, το δικαίωμα σε δίκαιη δίκη και το επαγγελματικό απόρρητο (π.χ. για τα νομικά επαγγέλματα), καθώς και το καθεστώς των εκκλησιών βάσει του δικαίου των κρατών μελών.

Η μεταρρύθμιση αυτή θα αποφέρει σημαντικά οφέλη για τα φυσικά πρόσωπα, διότι θα ενισχύσει τα δικαιώματα προστασίας των δεδομένων τους και η εμπιστοσύνη τους στο ψηφιακό περιβάλλον. Επιπρόσθετα, η μεταρρύθμιση θα απλουστεύσει σε μεγάλο βαθμό το νομικό περιβάλλον για τις επιχειρήσεις και τον δημόσιο τομέα. Αυτό αναμένεται να τονώσει την ανάπτυξη της ψηφιακής οικονομίας στο σύνολο της ενιαίας αγοράς της ΕΕ και πέρα από αυτή, σύμφωνα με τους στόχους της στρατηγικής για την Ευρώπη 2020, και το ψηφιακό θεματολόγιο για την Ευρώπη. Τέλος, η μεταρρύθμιση θα ενισχύσει την εμπιστοσύνη μεταξύ των αρχών επιβολής του νόμου για να διευκολύνει τις ανταλλαγές δεδομένων μεταξύ τους και τη συνεργασία για την καταπολέμηση του σοβαρού εγκλήματος, ενώ παράλληλα θα διασφαλίσει υψηλό επίπεδο προστασίας των φυσικών προσώπων.

Στο πλαίσιο της σταθερής ανάπτυξης των τεχνολογιών πληροφοριών και της εξέλιξης της κοινωνικής συμπεριφοράς, το θέμα της προστασίας προσωπικών δεδομένων των φυσικών προσώπων έχει ύψιστη σημασία για να αντληθούν οφέλη από τις συνεισφορές που απαιτούνται προκειμένου να διασφαλισθεί υψηλό επίπεδο προστασίας αυτών.

ΒΙΒΛΙΟΓΡΑΦΙΑ

ΒΙΒΛΙΑ

- [1] Αραβαντινός Β., Η προστασία των στοιχείων του προσωπικού χαρακτήρα από τη θεμιτή επεξεργασία τους με ηλεκτρονικό υπολογιστή, εκδ. Αντ. Σάκκουλας, Αθήνα-Κομοτηνή 1997
- [2] Γεωργιάδης Α., Γενικές Αρχές αστικού δικαίου, εκδ. Α. Σάκκουλας, 2010
- [3] Δούκα Β., Η προστασία των προσωπικών δεδομένων σε σχέση εργασίας, εκδ. Α. Σάκκουλας, Αθήνα 2011
- [4] Ιγγλεζάκης Ι., Ευαίσθητα προσωπικά δεδομένα, εκδ. Α. Σάκκουλας Αθήνα, 2003
- [5] Καΐσης Γ.-Παρασκευόπουλος Μ., Προστασία προσωπικών δεδομένων, εκδ. Α. Σάκκουλας, Αθήνα, 2001
- [6] Μάνεσης Α., Συνταγματικά δικαιώματα- Ατομικές ελευθερίες, εκδ. Α. Σάκκουλας, Αθήνα-Θεσσαλονίκη 2010
- [7] Μαυριάς Κ., Το δικαίωμα του ιδιωτικού βίου, εκδ. Α. Σάκκουλας, Αθήνα - Θεσσαλονίκη 2002
- [8] Μήτρου Λ., Αρχή προστασίας δεδομένων, εκδ. Α. Σάκκουλας, Αθήνα 1999
- [9] Νούσκαλης Γ., Προστασία προσωπικών δεδομένων, εκδ. Α. Σάκκουλας, Θεσσαλονίκη 2007
- [10] Παπαδόπουλος Α., Όρια προστασίας των προσωπικών δεδομένων, εκδ. Α. Σάκκουλας, Αθήνα- Θεσσαλονίκη 1999
- [11] Φραγκάκης Ν., Οι ανεξάρτητες Αρχές στη σύγχρονη Δημοκρατία, Νομικό συμπόσιο στο Μέγαρο Μουσικής, εκδ. Α. Σάκκουλα Αθήνα-Κομοτηνή 2000
- [12] Χρυσόγονος Κ., Ατομικά και κοινωνικά δικαιώματα, εκδ Σαββάλας, Αθήνα 2002

ΗΛΕΚΤΡΟΝΙΚΕΣ ΔΙΕΥΘΥΝΣΕΙΣ

[1] http://translate.google.gr/translate?hl=el&langpair=en%7Cel&u=http://en.wikipedia.org/wiki/Privacy_policy

[2] http://www.dpa.gr/portal/page?_pageid=33,1902&_dad=portal&_schema=PORTAL

[3] <http://www.observatory.gr/page/default.asp?id=4>

[4] <http://www.sansimera.gr/worlddays>

[5] http://europa.eu/legislation_summaries/information_society/data_protection/l14012_el.htm

[6] <http://sofos.com.gr/news2.html>